

ISSN 1407-9321

NOVADNIEKS

● OTRDIENA, 2008. GADA 1. JŪLIJS

● Nr. 49 (7840)

● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,35

Līvānu pilsētas svētkos sveica pirmo Goda pilsoni — skolotāju Jāni Auzānu

● Pirma reizi līvānieši sumināja Līvānu Goda pilsoni. Augstākajam apbalvojumam iedzīvotāji bija pieteikuši četru pretendēntus: sportistu un jauno pianistu Otto Kovči, komponistu Juri Kulakovu, «Latvenergo» darbinieku Valdi Vaiķikovu un sirmo skolotāju, bijušo leģionāru un joprojām enerģisko dambretes treneri Jāni Auzānu (at-tēlā vidū), kurš tieši šogad svinēja 85. dzives jubileju. Jāni Auzānu sveica domes priekšsēdētājs Andris Vaivods (no kreisās) un Saeimas deputāts Jānis Klaužs. Goda pilsonis Jānis Auzāns savā uzrunā atzina, ka šis apbalvojums ir ne tikai viņam, bet visiem tiem jaunajiem latvju puišiem, kas nolika savas galvas divu lielvaru asīšainajā cīnā. Viņi krita par savu valsti — par Latviju. Visiem līvāniešiem Jānis Auzāns vēlēja milēt savu dzimteni un Līvānus, vienmēr tiekties pēc gara gaismas un izglītības, jo šis divas lietas — patriotisms un izglītība — ir vienīgais stiprais dzives pamats, ko neviens neatņems un kas nekad nepievilis.

► Fotoreportāžu no Līvānu pilsētas svētkiem skatiet 6. lappusē.

Izvērtējot visus iedzīvotāju iesniegtos pieteikumus, Līvānu novada domes deputāti augstāko pašvaldības apbalvojumu — Līvānu Goda pilsoņa nosaukumu — piešķira pensionētam skolotājam, Līvānu 1. vidusskolas sporta pedagogam dambretē Jānim Auzānam. Sirms skolotājs šogad nosvinēja savu 85 gadu jubileju, taču joprojām turpina bērnus skolot dambretes gudribās, «Novadnieku» informē sabiedrisko attiecību speciāliste Līvānu novada domē Ginta Kraukle.

Jānis Auzāns profesionāli un nesavtiņi atdevi sevi pedagoģa darbam, ir sa-

biedriski aktīvs, viņa audzēknī piedalās dažāda mēroga sacensībās un ir guvuši izcilus rezultātus dambretē Latgales jaunatnes čempionātos, Latvijas skolēnu sporta spēlēs, kā arī Eiropas čempionātā, šādi popularizējot Līvānu novada vārdu Latvijā un Eiropā.

Jānis Auzāns visu mūžu bijis saistīts ar Līvāniem. Savulaik absolvējis Līvānu komercskolu, 1944. gadā iestāktais leģionārs, izstaigājis kara takas līdz pat Berlinei, kritis gūstā, piedzīvojis badu un pārcilvēcīgu darbu gūstekņu nometnēs Ukrainā, Polijā un Sibīrijā, tomēr palicis nesalauzts un atgriezies dzimtenē. Savu dzives gājumu divu okupāciju laikā un frontes gaitas aprakstījis vairāk kā 100 lappuses biezā monogrāfijā «Likteņa dzirnavās». Pēc kara strādājis

ugunsdzēsēju depo, auto — moto kurss, Līvānu stikla rūpniecību un Līvānu 1. vidusskolu.

Jānis Auzāns ir cilvēks ar lielo burtu — tā viņu raksturo līvānieši. Viņš neskaita sava darbs stundas, pienākumus veic ar augstu atbildības izjūtu. Lieliski saprotas ar bēriem, novērtē viņu izaugsmi, nemitīgi uzmundrina un liek neatkāpties grūtību priekšā. Augstas intellīgences un kultūras cilvēks.

27. jūnijā, pilsētas svētku laikā domes priekšsēdētājs Andris Vaivods Jānim Auzānam pasniedza Goda pilsoņa goda zīmi. Pirmais Goda pilsonis saņēma arī 100 latu naudas balvu.

Turpmāk šādu apbalvojumu plānots pasniegt katru gadu vienam cilvēkam.

ZINĀS

Līvānu novada dome gatava jaunu projektu ieviešanai

Līvānu novada domes investīciju un attīstības daļa ir izstrādājusi un dome akceptējusi vairākus projekti pieteikumus iesniegšanai dažādās investīciju programmās, «Novadnieku» informē sabiedrisko attiecību speciāliste Līvānu novada domē Ginta Kraukle.

✓ **Latvijas — Lietuvas pierobežas kultūras dzīves bagātināšana un attīstība.** Projekts saistīts ar kultūras dzīves pilnveidošanu, izmantojot sadarbību ar kaimiņvalsti Lietuvu. Projekta apstiprināšanas gadījumā Līvānu novada dome apņemas nodrošināt līdzfinansējumu 15 267 eiro apmērā un nepieciešamības gadījumā ieguldīt prieķfinansējumu — 101 783 eiro.

✓ **Latvijas — Lietuvas pārrobežu basketbola un strītbola turnīru organizēšana.** Šī projekta rezultātā būtu iespējams veikt remontdarbus Līvānu 2. vidusskolas sporta zālē, ierīkojot ventilāciju, atjaunojot grīdas un griesti segumu, kā arī apgaisomjuma sistēmu un uzstādīt arī nepieciešamo aprīkojumu — elektronisko tablo, basketbola grozus. Projekts dotu iespēju basketbola un strītbola tiesnešiem piedalīties apmācībās, kā arī organizēt basketbola un strītbola turnīrus Līvānos, bet līvāniešu komandām piedalīties starptautiskajos turnīros. Šāds projekts tiks realizēts arī iepriekšējā gadā un izpelnijs lielu iedzīvotāju atsaucību. Apstiprināšanas gadījumā dome nodrošinās pašvaldības līdzfinansējumu 13 317 eiro apmērā un nepieciešamības gadījumā ieguldīt prieķfinansējumu — 88 780 eiro.

✓ **Uz ūdens balstītā kopējā tūrisma piedāvājuma radīšana Latgalē un Utenas apgabalā (Water Joy).** Projekta galvenais ieguvums būtu laivu mājas rekonstrukcija pie Latgales mākslas un amatniecības centra, Domes ielā 1, Daugavas krastā. Tajā tiks iekārtots aktīvā tūrisma centrs — laivu, kamarānu un velosipēdu normas punkts, informācijas punkts, sporta piederumu novietne un laivu piestātne. Plānots Līvānos organizēt arī starptautiskus sporta svētkus. Projekts divus gadus nodrošinātu arī dalības iespējas starptautiskajās tūrisma izstādēs «Balttour» Rīgā un «Vivatour» Vilniā. Projekta apstiprināšanas gadījumā Līvānu pašvaldībai jānodrošina līdzfinansējums 51 407 eiro apmērā un nepieciešamības gadījumā jāiegulda prieķfinansējums — 342 713 eiro.

Satversmes tiesa ierosina lietas par administratīvi teritoriālo reformu

Satversmes tiesas 2. kolēģija piektdien, 27. jūnijā, ir ierosinājusi virkni lietu par Ministru kabineta 2007. gada 4. septembra noteikumu nr. 596 «Noteikumi par vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālo iedalījumu» attiecīgo normu atbilstību Satversmes 1. pantam, Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai un 5. pantam, kā arī Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.1 panta pirmajai un ceturtajai daļai.

Satversmes 1. pants noteic, ka Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika. Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. pantā citā starpā paredzēts, ka pamatā valsts pienākumus pēc iespējas realizē tā vara, kas atrodas vistuvāk pilsoniem, kā arī, ka plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesā par jautājumiem, kas tieši attiecas uz vietējo varu, ar tām nepieciešams konsultēties, cik iespējams, savlaicīgi un atbilstoši veidā. Hartas 5. pants paredz, ka vietējās varas teritoriju robežu izmaiņas nav atļauts izdarīt bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgo vietējo varu, pēc iespējas ar referendumu palīdzību, kur tas ir likumīgi atļauti. Savukārt Administratīvi teritoriālās reformas likuma 6.1 panta normas paredz kārtību, kādā tiek noteikts vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālais iedalījums.

Atsevišķas lietas ierosinātas pēc Siguldas novada domes, Valgundes novada domes, Lapmežciema novada domes, Amatas novada domes, Brīvzemnieku novada domes, Inčukalna novada domes, Baložu pilsētas domes, **Jersikas pagasta padomes** un Vaidavas pagasta padomes pieteikumiem. Viena lieta ierosināta pēc Allažu pagasta padomes, Ances pagasta padomes, Baltinavas pagasta padomes, Bēnes pagasta padomes, Codes pagasta padomes, Gailišu pagasta padomes, Glūdas pagasta padomes, Ģibuļu pagasta padomes, Īslīces pagasta padomes, Kauguru pagasta padomes, Kocēnu pagasta padomes, Lībagu pagasta padomes, Livbērzes pagasta padomes, Maltaš pagasta padomes, Mežotnes pagasta padomes, Priekuļu pagasta padomes, Pūres pagasta padomes, Raunas pagasta padomes, Skrīveru pagasta padomes, Strazdes pagasta padomes, Tārģales pagasta padomes un Vecsaules pagasta padomes kopīgā pieteikuma. Kopumā piektdien ierosinātās desmit lietas.

Ministru kabinets ir uzaicināts līdz 2008. gada 11. augustam iesniegt atbildei rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

NACIONĀLĀS ZINAS

Paredz bargākus sodus par būvniecību bez tehniskajiem noteikumiem

Saeimas Juridiskā komisija ceturtien, 26. jūnijā, pirms 3. Iasījuma atbalstīja izmaiņas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, paredzot stingrākus sodus par virkni pārkāpumi. Daudz bargāki sodi paredzēti par būvniecības uzsākšanu bez tehnisko noteikumu saņemšanas no reģionālās vides pārvaldes vai šo noteikumu neievērošanu. Sods par būvniecību bez tehniskajiem noteikumiem fiziskām personām plānots robežās no 100 līdz 5000 latiem pašreizējo 50 - 250 latu vietā, bet juridiskām personām — no 300 līdz 10 000 latiem pašreizējo 100 - 700 latu vietā. Līdz šim salīdzinoši nelielie sodi veicināja situāciju, ka maksātī sodu ir lētāk nekā ievērot vides aizsardzības prasības, un būvniecība lauprātīgi tiek uzsākta bez tehnisko noteikumu saņemšanas un vēlāk legalizēta. Par minētajām izmaiņām Administratīvo pārkāpumu kodeksā trešajā, galīgajā, iasījumā vēlāk jālejumi Saeimai.

Saeima atbrīvo Loskutovu no KNAB priekšnieka amata

Saeima svētdien, 29. jūnijā, nobalsoja par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) priekšnieka Alekseja Loskutova atbrīvošanu no amata. Par Loskutova atbrīvošanu no amata balsoja 52 deputāti, pret bija 40. Balsojums par Loskutova atbrīvošanu notika aizklāti. Visticamāk, par Loskutova atlaišanu ir nobalsojuši pilnīgi visi koalīcijas deputāti, jo koalīcijai Saeimā bija 52 balsis. Pie Saeimas pulcējās vairāki simti cilvēku Loskutova atbalstam. Uzzinot par Loskutova atbrīvošanu, viņi sāka svilpt un skandēt saukli: «Atlaist Saeimai!» Pēc Saeimas balsojuma rezultātu paziņošanas atsevišķiem cilvēkiem acis bija asaras. Saeimas deputātu debates par Loskutova atlaišanu notika vairāk nekā trīs stundas. Kā ziņots, valdības izveidotā komisija, kas vērtēja KNAB priekšnieka Loskutova atbilstību amatam, secināja, ka Loskutovs pienācīgi nerovērtēja Valsts kontroles norādītās neplīnības un ar KNAB Slepīnebas nodrošināšanas nodauša saistītos riskus, atkārtoti atlikot audīta veikšanu šajā nodalā. Loskutovs nerodrošināja visaptverošas un efektīvas iekšējās kontroles sistēmas par kriminālprocesos izņemto un biroja slēpenības režīmā nodrošināšanas nodaušā nodoto naudas līdzekļu uzskaiti un saglabāšanu, bija teikts komisijas atzinumā. Rezultātā no KNAB pazuuduši 135 500 latu. Šī summa pazuudusi 11 lietās, no kurām lielākā daļa jau izskatītas. To, kur nauda palikusi, pēta iepriekšēji izveidotā prokuroru darba grupa. Loskutovs KNAB priekšnieka amatā uz pieciem gadiem tika iecelts 2004. gada maijā.

Piena dalītājiem Doma laukumā pieprasīti 12 000 lati

Svētdien, 29. jūnijā, Saeimā, debatējot par neuzticības izteikšanu Mārtinam Rozem, deputāte Anna Seile pauža izbrīnu, ka no zemniekiem, kas akcijas laikā Rīgā, Doma laukumā, par velti daliņu pieni, ir pieprasīti 12 000 latu par kārtības nodrošināšanu. Deputāte ironizēja, ka kādam liekas: «Viltīgās zemnieces varēja izdarīt kaut ko ļoti jaunu, varbūt nogāzt bacīnai kādu torni, un te nu bija vajadzīga pamatīga apsardze.» Tiekties ar šīm zemniecībām, deputāte konstatējusi, ka «viņas neko šausmīgi jaunu nebija domājušas», bet ar asarām acis tik tiešām dabūja samaksāt šos 12 000 latu. A. Seile pauža cerību, ka tiks publiskots rēķins, kas tika piestādīts akcijas rīkotājam par uzturēšanos Doma laukumā. Seile piensaimnieku protesta dalībnieces salīdzināja ar Raiņa segacīti Baibīnu, pārfrāzējot lugas «Pūt, vējīji» citātu: «Pati acis sev atsedzu, lai tu redzi (tas laikam ministram adresēts), kā tās mīrdz, piena litrus izdalot».

Ziņas sagatavoja T. Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indeks 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasta: novadnieks@axel.lv

Tāl. 53-07056, mob. tel. 29410288 (redaktore),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu piemēršana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbildētās iesniegējējās.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpārpublicējot atsaucē uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Krusas graudi rodas tikai karstās dienās; skarbi vārdi nāk dusmās.

R. Kaudzīte

Plānotas būtiskas izmaiņas obligāto veselības pārbaužu veikšanā

Lai veicinātu nodarbināto obligāto veselības pārbaužu efektivitāti, Labklājības ministrija (LM) rosina no nākamā gada veikt būtiskas izmaiņas pašreizējā obligāto veselības pārbaužu veikšanas kārtībā, informē LM Komunikācijas departamenta direktore vietniece Vineta Bērziņa.

Tā, piemēram, periodiskā obligāto veselības pārbaužu biezums tiks noteikts, nemot vērā darba vides kaitīgo faktoru limeni un to ietekmi uz darbinieku veselību un drošību.

Tas nozīmē, ka darba vietās, kur nepastāv nozīmīgs risks nodarbināto drošību un veselību, piemēram, ja tiek veikts darbs ar datoru, kā arī, ja nav kaitīga ķīmisko faktoru ietekme, obligātās veselības pārbaužes būtu veicamas

reizi trijos gados nevis reizi gadā, kā tas ir pašlaik, veicot darbu ar datoru.

Savukārt reizi divos gados veselības pārbaude būs jāveic darbiniekiem, kuri strādā ipaši kaitīgos apstākļos, piemēram, ja darbā pastāv nelaimes gadījumu risks, veic darbu augstumā vai arī ja ķīmisko faktoru limeni darba vietā ir 75% no pieļaujamā līmena.

Reizi gadā vai biežāk periodiskās veselības pārbaudes būtu jāveic tiem darbiniekiem, kuri strādā ipaši kaitīgos apstākļos, piemēram, ja darbā nākas sašķirties ar vēzi izraisīšām vielām vai kaitīgo darba vides faktoru limenis pārsniedz pieļaujamos līmenus un rada būtiskus riskus darbinieku veselībai.

Obligātās veselības pārbaudes veiks arodslimību ārsti, kurš pēc nepieciešamības iesaistīs arī citus speciālistus. Darbiniekam būs rakstveidā jāsniedz

informāciju par savu veselības stāvokli, kā arī jāapliecina ziņu patiesums.

Lai maksimāli veicinātu nodarbināto ārstēšanos un atgriešanos darbā, kā arī, lai mazinātu noklusēto slimību skaitu, LM ierosinātajā noteikumu projektā ir samazināts veselības traucējumu saraksts, kuru gadījumā noteikti jānorāda, ka darbinieka veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam.

Līdz ar to ārstiem būs jāvērtē individuāli katra strādājōšā veselības atbilstība veicamajam darbam.

To paredz LM izstrādātais Ministru kabineta noteikumu projekts par kārtību, kādā veicama obligātā veselības pārbaude, kas 12. jūnijā izsludināti Valsts sekretāra sanāksmē. Tas vēl būs jāizskata valdībā.

Minētie grozījumi varētu stāties spēkā ar 2009. gada 1. janvāri.

Uzticības tālrunis – 67819696 — tavām interesēm

Veselības inspekcijā (VI) sācis darbojas diennakts uzticības tālrunis — 67819696 —, pa kuru cilvēki var zvanīt un iegūt informāciju par veselības aprūpes iespējām valstī vai sūdzīties par neapmierinošu saņemto medicīnisko palīdzību.

Veselības ministrija norāda, ka, zvanot pa šo tālruni, iedzīvotāji var uzdot jau-

tājumus, iesniegt sūdzības vai izteikt priekšlikumus.

Uzticības tālrunis darbojas kā automātiskais atbildētājs visu diennakti. Mutvārdu iesniegumi tiek reģistrēti un pēc jautājuma būtības nosūtīti VI speciālistiem izskatīšanai. Anonīmi paustā informācija kalpo kā signāls, kādām problēmām VI būtu jāpievērš lielāka uzmanība, taču, ja iedzīvotāji vēlas saņemt konkrētu atbildi savam mutvārdu iesnie-

gumam likumā noteiktajā kārtībā, jāatstāj arī koordinātes, proti, jānosauk savs vārds, uzvārds un telefona numurs, pa kuru iespējams sazināties — situācijās, kad nepieciešama precīzējoša informācija par konkrētu gadījumu.

Tāpat iedzīvotājiem joprojām pieejams Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras (VOAVA) bezmaksas uzticības tālrunis — 80001234.

MUMS RAKSTA

Necienīgi izturas pret kapsētu

Mēs, *Līvānu pilsētas luterānu draudzes kapos apbedito piederīgie, griežamies pie Jums ar lūgumu palīdzēt mums ļoti saņējuša jautājuma risināšanā. Lieta tāda, ka pa kapsētu ir patvalīgi ierīkots ceļš uz mazdārziņiem pie Daugavas. Pa šo ceļu cauri kapsētai brauc gan ar motocīliem, gan velosipēdiem. Ir bijuši gadījumi, ka pat ar vieglajām automašīnām. Brauc pāri kapu kopīnām, kas atrodas takas malās. Arī suņu iipašnieki pa to ved pastaigā savus mīluļus, un tie atstāj aiz sevis «lietišķos» pierādījumus. Uz mūsu aizrādījumiem šie cilvēki nereakē un bieži vien rupji lamājas.*

Esam vairākkārt griežamies pilsētas domē ar lūgumu atrisināt šo problēmu. Esam lūguši arī kapsētas žogā vārtiņiem atstāto vietu aiztaisīt, jo tie nav vajadzīgi, bet mūsu lūgumam nav pozitīvas atbildes.

Domājam, ka mūsu mirušie piederīgie ir pelniņu pienācīgu atdusas vietu, kurru neapgāni suni un pāri nebrauc transporta līdzekļi. Ceram uz Jūsu atbalstu šīs problēmas atrisināšanā.

Paraksti redakcijā.

Ar šo vēstuli esam iepazīstinājuši Līvānu novada domes atbildīgās amatpersonas. Uz iedzīvotāju vēstuli atbildi sniedza domes izpilddirektors **Uldis Skreivers:**

— Jāsāk ar to, ka savulaik pilsētas kapi bija draudžu pārziņā, taču, nespējot apsaimniekot kapu teritoriju, kur tiek guldiņi visu konfesiju mirušie, draudzes no kapu apsaimniekošanas atteicās pāršas. Toreiz tika sasaukta draudžu pār-

stāvju sanāksme domē, kurā nolēma nodot apsaimniekošanu pašvaldībai.

Šajā laikā pašvaldība savu finansiālo iespēju robežās ir darijusi samērā daudz:

✓ daļēji par draudžu ziedojušiem, taču lielākoties par pašvaldības budžeta naudu tika atjaunots kapsētas žogs, visā garumā tika nokrāsots ar vecais kapsētas žogs;

✓ pēc piederīgo lūguma ir uzstādīta un tiek apkalpota tualete pie kapsētas;

✓ pašvaldība regulāri veic veco koku izzāgēšanas darbus;

✓ regulāri tiek pievesta melnzemē un arī gaišās smiltis kapa vietu sakopšanai;

✓ uzstādīti atkritumu konteineri un pašvaldības komunalais dienests tos regulāri iztukšo;

✓ iecelts kapsētas uzraugs Jānis Znotiņš, kurš reģistrē jaunos apbedījumus speciālā žurnālā un palīdz risināt saimnieciskos jautājumus (iepriekš apbedījumi tika veidoti haotiski, pat aiz kapsētas teritorijas un SIA «LETTGLAS» dzelzceļa uzbēruma teritorijā. Visos jautājumos par kapu apsaimniekošanu iedzīvotāji var griezties pie Jāņa Znotiņa pa tālruni 26321471.

Protams, arī domei gribētos, lai kapsētā regulāri dežurētu sargs, kurš vienlaikus uzraudzītu arī kārtību, bet pagaidām tam nav finansējuma. Iespējams, ka ar laiku to varētu ieviest.

Kapsētas lielie vārti tiek turēti aizslēgti, atvērtiem jābūt tikai mazajiem vārtiņiem (ielos atver bēru ceremoniju lai-

kā), tāpēc braukšana ar automašīnām vai mopēdiem kapsētu nav pieļaujama. Pie vārtiem bijām uzstādījuši zīmi, kas aizliez kapsētas teritorijā staigāt ar suniem, tuvākajā laikā uzliksim zīmi, kas aizliez braukt ar velosipēdiem vai mopēdiem. Tomēr tas var izsaukt neizpratni, jo arī piederīgie, īpaši pensionāri nereti ierodas kapsētā ar velosipēdu, lidzi vedot puķu stādus vien darbarūkus.

Diemžēl jāsaka, ka cilvēkiem pārvietoties pa kapsētu mēs nevaram aizliegt, jo kapsēta ir publiski pieejama teritorija. Mazdārziņu ipašnieki izmanto isāko ceļu cauri kapsētai, un kontrolēt, kurš kur dodas, diezin vai ir iespējams. Spraugas žogā esam mēģinājuši aiztaisīt un norobežot, bet pieredze rāda, ka paši piederīgie tās atkal attaisa un izmanto šīs izejas, jo dolas aiz žoga uz dzelzceļa uzbērumu pēc smiltīm, kā arī aiz žoga izmet atkritumus, kas rodas, sakopjot atdusas vietas.

Aicinu iedzīvotājus pašus būt saprotīšiem un neizmantot kapsētu, lai pa to pārvietotos ar mopēdiem vai vestu pāstāgā mājdzīvnieku — tas ir elementāras cieņas jautājums.

Aicinu arī draudžu pārstāvju būt saprotīšiem un cilvēcīgiem, jo ir biju

Ģimenes artava lielajā kultūras mantojumā

Jau šonedēļ Rīgā no visām Latvijas malām saplūdīs tūkstošiem dziedātāju un dejotāju, simtiem koru un deju kolektīvu, ansambļu. Rīga skanēs un dimdēs Dziesmu un deju svētku skaņas. Starp dalibniekiem daudzi jo daudzi būs tādi, kuri ar dziesmu un deju kopā vadījuši gadu desmitus, kuri uz Mežaparka lielās estrādes lielajā kopkorī stāvējuši ne vienos vien svētkos. Dzīmtās, ģimenes no paaudzes uz paaudzi glabājas savi dziesmu svētku stāsti, savas svētku relikvijas, atmiņas. Šoreiz stāsts par vienu tādu ģimeni – par VERONIKU un ANDREJU BEREZINSKIEM, ko dziesma pavadijusi no agras jaunības līdz pat sirmumam matos. Ar dzivesbiedriem Berezinskiem no Saunas pagasta «Novadniekā» iepazīstinājām īsi pirms Līgo svētkiem, kad laulātais pāris svinēja savas zelta kāzas. Toreiz ari solījām atsevišķu aprakstu par Veronikas un Andreja dziesmotajiem gadiem.

Ceļš uz dziesmu

Kaut cik skanīga un noturīga balstiņa ir liela Dieva dāvana. Mans dziesmotais mūzs laikam ir sācies ar pirmo kliedzienu, par sevi saka Veronika Berezinska. Ganu gaitās meitens pieskandīja visas āra birzis un sila priekes. Pirmās dziedāšanas iemajas un prasme noturēt meldīpu nākusi no vecmammas, ari Veronikas. Viņa zinājusi un dziedājusi Dieva dziesmas, mācījusi ari mazmeitai iegaumēt to meldīpu. Ari citas radu sievies no Giluču dzīmtas bijušas lielas dziedātājas. Veronika, cik vien tālā bērniņā sevi var atcerēties, vienmēr ir dziedājusi. Mācoties vietējā — Salas pamatskolā, vadot rotaļas vai tāpat ar meitenēm padziedot, jo dziedāšanas skolotāja nav bijis. 1948. gadā viņa sāka mācīties Preiļu 1. vidusskolā 8. klasei un uzeiz iestājās meiteņu korī. Skolā klavieru nebija, dziedāšanas skolotājs meldīju «padevis» ar vijoli. Repertuārs toreiz sastāvējis no dziesmām par padomju tautu draudzību un ari no dažām latviešu tautas dziesmām. Katru gadu koris piedalījies rajona dziesmu svētkos Preiļu parkā.

Savukārt Andrejs šajā laikā mācījās Rīgā, elektromehāniskajā arodskolā, bija lielisks deklamētājs, tēloja lomas skečos.

Skanīgo gadu desmiti

Pirmoreiz visas Latvijas Dziesmu svētkos Veronika piedalījās 1955. gadā, mācoties Mālpils hidromeliorācijas tehnikumā. Uz Mežaparka jaunās estrādes viņa stājās kopā ar Siguldas rajona koru dziedātājiem. Pēc tehnikuma absolēšanas tūlīt iesaistījās Neretas (kur bija norīkota darbā) kultūras nama kori. Par to laiku viņa atceras: «Braucām dziedāt uz Liepavotu pie liktenīgā Staburaga komponista un diriģenta Jāņa Ozoliņa vadībā. Lejā putodama šalca Daugava, krastā Staburags bīrdināja savas asaras, un tam visam pāri skanēja dziesma no novadu novadiem.»

Astonus gadus, kamēr tika audzināts dēls un meita, Veronika dziedāja tikai ansamblī Jēkabpili, tomēr abi ar viru dzīvoja līdz dziesmu svētku norisēm, brauca paši un veda līdzi bērnus uz Dziesmu svētku koncertiem Rīgā. 1967. gadā darba gaitas aizveda uz Jēkabpili, un Veronika iesaistījās Oškalna kultūras nama jauktajā kori. Tajā laikā koris pastiprināti gatavojās savas pastāvēšanas 20. gadadienai. Pēc tam sākās repertuāra apgūšana, saņemot Latvijas Dziesmu un deju svētkus, kas bija paredzēti 1970. gada jūlijā. Andrejs šajā laikā vēl

pieskātījis bērnus, bet jau pēc dieniem gadiem – 1972. gadā — kora dziedāšanā iesaistījies ari viņš. Togad Madonā notikuši novadu sadiedāšanās svētki, kas bijuši kā ieskāpa Dziesmu svētku simtgadei.

Tā izskanēja 1973. gadā, un bija visgrandiozākie un līksmākie, salīdzinot ar iepriekš notikušajiem. Atbilstoši padomju laika ideoloģijai klāt bija pievienota ari PSRS 50. gadadienas atzīmēšana. Par godu simtgadei Viestura dārza Rīgā tika izveidots septiņu komponistu skulptūru ansamblis.

Andrejs dziedāja pirmajos basos, Veronika – pirmajos altos. Mēģinājumu darbs bija Joti no pietns, tāpēc skolas brīvlaikos bērni tika aizvesti pie vecmammas, kas Joti saprotoshi izturējās pret jaunās ģimenes aizraušanos ar dziedāšanu.

Starp lielajiem dziesmu svētkiem, kas notika reizi četros gados, Oškalna kultūras nama koris diriģēta Margera Dreimaņa vadībā katru gadu sagatavoja kādu plāšu koncertu ar jaunām dziesmām. Rikoja vieskoncertus, pieņemas un jubilejas vakarūs, autorkoncertus, piedalījās rajona un zonas Dziesmu svētkos. Diriģents rikoja autorkoncertu sava mātes brāļa, LPSR Tautas mākslinieka un komponista Marģera Zariņa piemiņai. Koris apguva viņa komponētās sarežģītās, bet melodiskās dziesmas, kā, piemēram, «Kā gulbji balti padabeši iet», «Zvejnieku dziesma» un citas. Bet kora 25 gadu jubilejā dziedātājiem bija pa spēkam izpildit jau tādas garas un grūtas dziesmas kā Strausa «Pie skaistās, zilās Donavas».

Tika sarīkots ari komponista Arvida Žilinska autorkoncerts, kurš vasaras pavadija Saukas pagastā. Komponistam personīgi piedaloties, tika dziedātas viņa komponētās dziesmas, piemēram, «Manai dzimtene jaukā, zilo ezeru zeme». Tradicija turpinājās, un vēlākajos gados regulāri notika koristu salidojumi «Skanošās dienas Saukā», ko organizēja pats komponists.

Dziesma kā protest

Pēc Dziesmu svētku simtgades bija mainīta svētku secība, un jau 1977. gadā notika nākamie, kas bija veltīti Oktobra revolūcijas 60. gadadienai. Tājos pirmo reizi izskanēja dziesma «Manai Dzimtenei», kaut gan tika runāts, ka Ramonds Pauls to bija komponējis jau Dziesmu svētku simtgadei, bet kompartijas funkcionāri to aizlieguši. «Man stāstīja Daugavīņa, kā liktenis vīdamās, — Dziesma savus svētku svin, ar bāliņu

● Veronika un Andrejs Berezinski ar dziesmu gājuši cauri dzīvei, un tā skanēja ari viņu sudrabkāzu dienā pirms 25 gadiem. Foto no Berezinski ģimenes arhīva.

celdamās», — dziedāja kori, ar ipašu uzsvaru izceldamīs dziesmas zemtekstu. Diriģēja maestro Imants Kokars.

Tomēr visspēcīgāk šī dziesma kā protesta skanējusi 1980. gadā, kad tika atzīmēta 40. gadadiena, kopš padomju varas atjaunošanas Latvijā.

Dziesmu svētku repertuāra veidotāji aizvien pamanījās stārpatriotiskajām padomju dziesmām ievit pa kādai latviešu komponistu dziesmai. Šie bija dziesmu svētki, kuros pirmo reizi vecākiem pievienojās ari meita Ilze.

No mēģinājuma – uz rīta darbiem lauku sētā

Savukārt Oškalna kultūras nama koris pajuka, jo kādu laiku nebija diriģenta, un Berezinski, tāpat kā citi koristi, pievienojās Salas korim. Jēkabpili dzivojošos dziedātājus divreiz nedēļā uz Salu aizveda ar autobusu, bet diriģents Normunds Vaicis uz mēģinājumiem brauca no Rīgas. Viņa vadībā koris piedalījās 1985. gadā notikušajos Dziesmu svētkos Rīgā, bet pirms tam – 1984. gadā – zonālajos svētkos Preiļos.

Dīvdesmitajiem vispārējiem Dziesmu svētkiem, kas notika 1990. gadā, koris gatavojās diriģenta Eināra Retberga vadībā. Andrejs tajā laikā dziedāja pat divos koros – Viesītē, kur strādāja, un ari Salas korī. Savukārt Veronika, kas 1988. gadā bija jaunās Saunas pagasta Smeltero, turpināja regulāri apmeklēt mēģinājumus Salā. Par šo laiku pos-

mu viņa atceras: «Mammīte mani saprata, un, lai cik neveriga būdama, vakara reizē izslauca abas gotīnas. Pārējos darbus apdarīja tētis. Es ar pēcpusdienas autobusu izbraucu no Smelteriem uz Preiļiem, pēc tam devos uz Jēkabpili, kur koristus jau gaidīja autobuss, lai aizvīzīnātu uz Salu. Mēģinājumi notika no pulksten 20.00 līdz 23.00. Otrā ritā ceļu mēroju atpakaļ un lauku sētā paspēju uz rīta darbiem. Tā es braukāju divus gadus līdz Dziesmu svētkiem 1990. gada jūlijā.»

Atmodas svētki

Pirms lielajiem Dziesmu svētkiem notika zonālie. Salas koris piedalījās Alūksnes Dziesmu svētkos. Veronika un Andrejs atceras, cik tie bija varenī un neaimīrstami, jo bija sākusies atmoda, un kā pirmā dziesma izskanēja «Dievs, svēt Latviju». Pirms Dziesmu svētkiem Rīgā notika ari Latgales Dziesmu svētki Dauvgavpili, kas bija veltīti 1940. gada 16. un 17. jūnijā paredzēto, bet pārtraukto svētku 50. gadu atcerēi. Toreiz, pirms pusgadsimta, no austrumiem uz Latviju lēni, bet neatvairīmi virzījās tanku kolonnas, un kopkorī pēc trisreiz nodziedātas Latvijas himnas izklida, ari Kārlis Ulmanis neierādās, kaut iepriekš to bija solījis.

Bet šajā, atceres koncertā, kopā ar Latgales koriem bija dziedātāji no Vidzemes, Kurzemes un Zemgales, no Rīgas, kā arī tautieši no ASV, Zviedrijas, Sibīrijas, Austrālijas.

Kad gājām svētku gājienā cauri pilsētai uz nobeiguma koncertu Stropu estrādē, atceras Veroni-

ka, ovācijas nerimās ne uz brīdi. Uzgavilēja visa pilsēta, dziedātāji tika apbērti ar ziediem.

1990. gadā notikušie bija ne vien kārtējie Dziesmu svētki, bet arī Latvijas trešās atmodas svētki. Veronika un Andrejs Joti citīgi apmeklēja visus mēģinājumus, jo bija liela vēlēšanās piedalīties šajos svētkos. Svētku koncertam bija trīs daļas: «Likteņdziesma», «Tautas dziesma», «Dzīvibas dziesma», izskanēja dziesmas par brīvu Latviju, kādas iepriekšējus neviens nebūtu atlāvis dziedāt. Nobeigumā koristi ar svecītem rokās skandēja Tēvreizi no Lūcijas Garūtes kantātes «Dievs, tava zeme deg». Pēc tam vēl divas reizes izpildīta «Manai dzimtenei». Valdīja tāds pacēlums un savilnojums, ka ne koristi, ne skatītāji neatstāja estrādi un solu rindas. Bija jau pāri pusnaktij, bet vēl skanēja «Gaismas pils», vairākas reizes – «Pūt, veij!», ko pēc kārtas diriģēja visi diriģenti. Atstājot estrādi, kori dziedāja «Div' plāviņas es noplāvu...»

Veronika atceras, ka raudāja gan prieka – par Latvijas brīvības atgūšanu, gan skumju – jo saprata, ka viņas mūža tie ir pēdējie svētki kā koristei, asaras.

1993. gada Dziesmu svētkos Viesītes kopkora dziedātāju satāvā no Mežaparka estrādes atvadījās ari Andrejs. Turpmākos divus Dziesmu svētkus abi dzivesbiedri skatījās pa televizoru, un arī šīs vasaras lielo sadiedāšanos vēros ar televīzijas starpniecību, tāpat kā līdz šim sekojuši visai informācijai presē un televīzijā par gatavošanos svētkiem. Berezinski ģimene priecājas, ka lielajā kopkorī būs viņu mazmeita Anita un Veronikas māsas mazmeita Marta, kas dziedās kopā ar saviem vidusskolu koriem. Apsveicami, ka vidusskolu kori apgūst un iemācis svētku repertuāru, saka Veronika. Viņa sagatavojuši plašu aprakstu par savas ģimenes līdzdalību Latvijas Dziesmu svētku vēstures veidošanā. Atsevišķa nodāja veltīta diriģentu piemiņai, — gan to, kuri tagad diriģē jau no baltu mākoņu maliņas, gan to, kuri joprojām ar lepniem un spēkpilniem žestiem vadīs melodijas plūdumu.

50 gadi dziesmai

Veronika dziesmai atdevusi 42 savu mūža gadus, 34 no tiem no dziedātāji koros. Andrejs korī dziedājis 21 gadu. Abi kopā esam no dziedājuši vairāk nekā 50 gadus, saka dzivesbiedri Berezinski. Protams, dziesma nav pamesta ari tagad. Kopkorī abus dzivesbiedrus gan vairs neieraudzīt, bet savā prieka pēc — jubilejās, radu saietos, kaimiņu svinībās tiek celtas dienas gaismā gan dziesmas no daudzbalsīgā svētku repertuāra, gan vienkāršākas, ko viegli skandēt ari ikdienas darba gaitās.

2003. gadā Latvijas Dziesmu un deju svētki tika iekļauti ANO ziņāties un kultūras organizācijas UNESCO mantojuma sastāvā. Katrs dziedošais latvietis ir devis savu artavu šajā mantojumā, saka Veronika. Kaut niecigu daļīju, kaut mazumiju, mēs ar savu balssi, ar piedališanos daudzos dziesmu svētkos esam devuši kopējā lietā. Tā ir vērtīga, dārga apziņa, un mums prieks par to.

L.Rancāne

Mazākumtautību izglītības iestāžu 9. klašu skolēni saņēmuši pamatzglītības sertifikātus latviešu valodā

Pamatskolu, kurās mācības notika mazākumtautību valodās, beidzēji kopā ar citiem gala pārbaudījumiem kārtoja arī eksāmenu valsts valodā, kas vieniem deva tiesības saņemt sertifikātus par latviešu valodas apguvi. Kā informēja rajona izglītības pārvaldes speciāliste Dzintra Šmukste, rajonā šogad valsts valodas eksāmenu kārtoja Līvānu 2., Preiļu 2., Riebiņu un rajona vakara (maiņu) un neklātiesevidusskolas devītklasnieki. Kopskaitā latviešu valodas eksāmenu kārtoja 73 skolēni.

Kā liecina piešķirtie vērtējumi, labākās zināšanas latviešu valodas apguvē uzrādiši Preiļu 2. vidusskolas devītklasnieki. Dzintra Šmukste pozitīvi vērtēja to, ka šogad neviens rajona 9. klases absolvents valsts valodas zināšanās nav saņēmis zemāko vērtējumu — F līmeni. Taču uztraucoši, ka arī augstāko zināšanu limeni, kas atbilstu A pakapei, šogad nav sasniedzis neviens rajona pārmatiskolas absolvents.

Līvānu 2. vidusskolā labas zināšanas latviešu valodā, iegūstot 3. A līmeņa vērtējumu, uzrādiši divi skolēni, Riebiņu vidusskolā — viens, bet Preiļu 2. vidusskolā — 10 skolēni.

Valdības apbalvojumi vidusskolu beidzējiem

Jaunieši, kas ar teicamām un izcilām sekmēm absolvējuši vidusskolu, apbalvoti ar valdības (Ministrs prezidenta un Izglītības un zinātnes ministrijas) Atzīnības rakstu. Apbalvojumi vidusskolu beidzējiem tika pasniegti izlaidumos.

Valdības apbalvojumus saņēma Preiļu Valsts ģimnāzijas absolventi Laura Mazure, Mārtiņš Petrāns, Meldra Romanovska, Aglonas vidusskolā — Olga Mihailova, Karīna Kisejevska, Alesja Poplavskā, Inga Korniševa, Vārkavas vidusskolā — Uģis Vaivods, Anna Brakovska, Riebiņu vidusskolā — Māra Pudāne, Rudzātu vidusskolā — Ansis Brūvers, Līvānu 1. vidusskolā — Ieva Smirnova, Zane Zundāne, Preiļu 2. vidusskolā — Evita Gžibovska, Irina Trofimova, Jekaterina Kuzmina, rajona vakara (maiņu) un neklātiesevidusskola — Sanita Kozuliņa.

Izglītības un zinātnes ministrijas balvai pieteikti 72 izcili izglītības darbinieki

Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) informē, ka IZM 2008. gada balvai pieteikti 72 izglītības darbinieki. Balva ir dibināta, lai izteiktu IZM atzinību darbiniekam, stiprinātu pedagoģa prestižu un pedagoģa darba vērtību sabiedrībā. IZM balvu — Goda diplomu un naudas prēmiju 500 latu apmērā — šogad piešķirs piecās nominācijās: par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu, jauniešu vai pieaugušo izglītošanā, sadarbības nodrošināšanā ar vecākiem un sadarbības partneriem; par radošu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību pirmsskolas, vispārējā, profesionālajā vai augstākajā izglītībā; par ieguldījumu bērnu un jauniešu pilsoniskajā un patriotiskajā audzināšanā, kultūrvēsturisku tradīciju saglabāšanā un skolēnu pētnieciskās darbības veicināšanā; par pašaizlēdzību un cilvēcību darbā un attieksmē pret skolēniem; par ieguldījumu jauno zinātnieku un pedagoģu audzināšanā.

Kā informēja rajona izglītības pārvaldes speciāliste Dzintra Šmukste, no Preiļu rajona pedagoģu sāmes šīs balvas saņemšanai izvirzīti divi pedagoģi. Balvu pasniegšana notiks oktobra sākumā, atzīmējot Skolotāju dienu.

Plāno paaugstināt pedagoģu atalgojumu

No 2008. gada 1. septembra par vienu darba algas likmi vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagoģiem paredzēts paaugstinājums 60 latu apmērā. Atbilstoši procentuāli plānots paaugstināt arī izglītības iestāžu vadītāju un viņu vietnieku darba algū — to paredz Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) sagatavotie grozījumi Ministru kabineta (MK) noteikumos «Pedagoģu darba samaksas noteikumi», kas 26. jūnijā, izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē, «Novadnieku» informē IZM Komunikācijas nodaļa.

Izglītības iestāžu direktoru vidējais algas paaugstinājums plānots 133 latu apmērā. Izvērtējot izglītības iestāžu vadītāju vietnieku darba pienākumus un samaksu par vienu darba stundu, kas

patlaban ir zemāka nekā pedagoģiem, izglītības iestāžu vadītāju vietnieku algū paredzēts paaugstināt vidēji par 152 latiem.

Augstskolas pedagoģu darba samaksas tiks paaugstināta vidēji par 13% attiecībā pret pagājušā gada vidējo darba samaksu.

Grozījumi MK noteikumos «Pedagoģu darba samaksas noteikumi» izdarīti saskaņā ar 2005. gada 29. augusta MK rīkojumā nr. 579 apstiprināto «Pedagoģu (izņemot pirmsskolas izglītības pedagoģus, kas nav nodarbināti piecgādīgo un sešgādīgo bērnu sagatavošanā skolai) darba samaksas paaugstināšanas programmu 2006.–2010. gadam».

Saskaņā ar 2007. gada 15. maija Ministru kabineta sēdes protokolu pagājušajā gadā sākta pedagoģu darba slodzes sakārtošana atbilstoši 40 stundu darba nedēļai, paredzot samaksu par atsevišķiem pedagoģu darba pienāku-

niem ārpus mācību stundu vadišanas. Pedagoģu un skolēnu vecāku sabiedrībā šīs MK lēmums tika ļoti atzinīgi novērtēts. Gan IZM, gan pedagoģi un Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība uzskata, ka darbs pie slodžu sakārtošanas jāturpina.

Izmantojot sistēmā esošo līdzekļu ekonomiju, kas radusies, samazinoties skolēnu skaitam, šogad tiek turpināta pakāpeniska pedagoģu darba slodzes sakārtošana, paredzot vispārējās izglītības un profesionālās izglītības priekšmetu pedagoģiem samaksu par divām stundām par likmi par gatavošanos nodarībām.

Nemot vērā, ka pirmsskolas izglītības iestādēs strādājošo pedagoģu darba likme ir 36 stundas nedēļā, vienībā par gatavošanos nodarībām tiek paredzēta apmaksā par trim stundām nedēļā par likmi.

No nākamā gada bezdarbnieku pabalstu varēs saņemt jebkurā VSAA nodaļā

Lai atvieglotu bezdarbnieku un apbedīšanas pabalstu saņemšanu cilvēkiem pēc pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas, kas noslēgsies 2009. gadā, Labklājības ministrija (LM) rosina ar 2009. gadu šo pabalstu aprēķināšanu, piešķiršanu un izmaksu nodrošināt jebkurā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) nodaļā, «Novadnieku» informē LM Komunikācijas departamenta direktore vietniece Vineta Bērziņa.

To paredz LM izstrādātie grozījumi ministru kabineta noteikumos par vi-

dējas apdrošināšanas iemaksu algas apreķināšanas kārtību bezdarbnieka pabalsta apmēra noteikšanai un bezdarbnieka pabalsta un apbedīšanas pabalsta piešķiršanas, aprēķināšanas un izmaksas kārtību. Tie 19. jūnijā izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē un vēl būs jāizskata valdībā.

Tāpat LM izstrādātie grozījumi parādī, ja laikā, par kuru cilvēks saņem bezdarbnieka pabalstu, šis cilvēks tiek atjaunots darbā un saņem atalgojumu par darbu, cilvēkam par šo periodu saņemtais pabalsts jāatlauj VSAA piecū darbar dienu laikā.

Tas nozīmē, ka cilvēkam piecu darba dienu laikā pēc darba algas saņemšanas

par to ir jāinformē VSAA. Savukārt piecu darba dienu laikā pēc VSAA nosūtītā paziņojuma saņemšanas cilvēkam paziņojumā norādītā summa būs jāatlauj VSAA norāditajā kontā.

Minētie grozījumi nepieciešami, lai atiecībā uz bezdarbnieka pabalstu saskaitu minēto Ministru kabineta noteikumu normas ar 2007. gada novembrī pieņemtajiem grozījumiem likumā par apdrošināšanu bezdarba gadījumā, kas stāsies spēkā ar 2009. gada 1. janvāri.

Atgādinām, ka pašlaik bezdarbnieka pabalstu var pieprasīt jebkurā VSAA nodaļā, taču pabalstu piešķir, aprēķina un izmaksā tikai tā VSAA nodaļa, kas atrodas cilvēka deklarētajā dzīvesvieta.

VID INFORMĒ

Par struktūrvienību reģistrāciju

Nereti VID darbinieki, dodoties pārbaudēs, konstatē, ka nodokļu maksātāji nav reģistrējuši savas struktūrvienības.

Valsts ieņēmumu dienests atgādina, ka nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācijas kārtību nosaka 2001. gada 27. marta Ministru kabineta noteikumi nr. 150 «Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmu dienestā». Struktūrvienība — ir juridiskā personas vai uz līguma vai norunas pamata izveidotu fizisku un juridisku personu grupu vai to pārstāvju teritoriālā nošķirta saimnieciskā vienība, kuras atrašanās vietā tiek veikta saimnieciskā darbība. Saimnieciskā darbība ir jebkura sistematiska, patstāvīga darbība par atlīdzību. Struktūrvienībai nav juridiskā personas statusa.

Nodokļu maksātāju struktūrvienības VID iestādē reģistrē galvenais uzņēmums atbilstoši savai juridiskajai adresai 10 dienu laikā no to izveidošanas dienas. Struktūrvienības ir tiesīgs izveidot arī individuālais komersants. Reģistrējot nodokļu maksātāju struktūrvienību, galvenais uzņēmums ie sniedz (uzrāda) VID teritoriālajā iestādē šādus dokumentus:

- ✓ pieteikuma veidlapu (3. pielikums MK 2001. gada 27. marta noteikumi nr. 150);
- ✓ iesniedzēja (pilnvarotās personas) pasi un pilnvarojumu iesniegt dokumentus;

✓ struktūrvienības telpu ipašumu vai lietošanas tiesības apliecinotus dokumentus vai to kopijas (uzrādot oriģinālus);

✓ galvenā uzņēmuma lēmumu par struktūrvienības izveidošanu.

VID 10 dienu laikā izskata nodokļu maksātāja iesniegtos dokumentus, reģistrē nodokļu maksātāju reģistrā un izsniedz nodokļu maksātāja reģistrācijas aplieci. Nodokļu maksātāja struktūrvienības reģistrācijas aplieci saņem galvenais uzņēmums. Ja saņemts reģistrācijas atleikums, nodokļu maksātājam ir tiesības pēc iesniedzamo dokumentu precīzēšanas atkārtoti iesniegt dokumentus reģistrācijai.

Struktūrvienību reģistrācijas kārtība attiecas arī uz pašvaldību iestādēm, kuras nav patstāvīgi nodokļu maksātāji, bet veic saimniecisko darbību — sniedz maksas pakalpojumus. Šādas struktūrvienības ir reģistrējamas.

Kas jāzina par nekustamā ipašuma iegādi un atsavināšanu

Viens no biežāk uzdotajiem jautājumiem, ko uzdot nodokļu maksātāji, zvanot nodokļu konsultantiem, ir par nodokļu nomaksu, ja pārdomod savu nekustamo ipašumu.

Ir vai nav jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis no nekustamā ipašuma pārdošanas (likumā tiek lietots termins — «atsavināšanas»), ir atkarīgs no nekustamā ipašuma, ko vēlaties pārdomod savu nekustamu ipašumu.

Ja nekustamais ipašums iegādāts līdz 2007. gada 12. jūnijam un tas jau ir vai tiks ierakstīts zemesgrāmatā līdz 2008. gada 31. decembrim, to pārdomot līdz 2010. gada 1. jūlijam, nodoklis nav jāmaksā. Papildus nosacījums — līdz pārdošanas liguma noslēgšanas brīdim ir personas deklarētā dzīvesvieta. Likuma izpratnē nekustamais ipašums tiek uzskaitīts par nonākušu ipašumā, ja tas ir reģistrēts zemesgrāmatā.

Ja tiek atsavināta (pārdota) nekustamā ipašuma daļa, kas neietver dzīvojamā ēku, ienākums no šīs nekustamā ipašuma daļas atsavināšanas ir apliekams ar nodokli, neraugoties nedz uz laiku, cik ilgi tas ir bijis personas ipašumā, nedz uz to, vai personas deklarētā dzīvesvieta ir šajā nekustamajā ipašumā.

Ja tiek atsavināts (pārdots) nekustamais ipašums, ko veido ēka vai būve un zeme, uz kuras atrodas ēka vai būve, bet uz šo zemi ipašuma tiesības iegūtas un zemesgrāmatā nostiprinātas vēlāk nekā uz ēku vai būvi, tad par nekustamā ipašuma iegādes bridi uzskata dienu, kad ēka vai būve ierakstīta zemesgrāmatā.

I.Geriņa,
VID LRI Biroja
priekšniece

AKTUĀLI

Lauku saimnieku aizvietotāji sagatavoti darbam

Kaut arī piena iepirkuma cenu pazemināšanās pēdējā laikā radījusi satrīcinājumus piensaimniecībā, tomēr ir arī kāda priecīgāka vēsts. Pirmais izlaidums šopavasar noticis projektā «Lauku saimnieku aizvietotāji» (LSA), «Novadniekiem» pastāstīja Lauksaimniecības konsultāciju centra lopkopības nodaļas vecākā speciāliste Edite Reķeviča.

Pērnā gada pavasarī valsts subsidētās programmas ietvaros tika uzsākta projekta īstenošana – noorganizēta grupa potenciālo aizvietotāju apmācīšanai, sastādīta un sagatavota mācību programma, uzsāktas mācības. Šī gada janvārī teorētisko mācību kurss tika noslēgts ar rakstiskā testa pārbaudījumu, bet februārī visi potenciālie aizvietotāji bija praksēs piensaimniecībās. Gala eksāmena dienā no 16 potenciālajiem aizvietotājiem, kuri komisijas klātbūtnē kārtoja mutisku eksāmenu, 10 saņēma sertifikātu un ir gatavi iesaistīties vai jau iesaistījušies darbā.

Sistēma ir nepieciešama

Projektā piedalījās pieci rajoni – Liepājas, Tukuma, Valmieras, Madonas un Preiļu. Arī subsidiju nolikumā noteikts, ka valsts atbalsts pienākas tikai tām saimniecībām, kuras atrodas pilotprojekta rajonos. Šis ierobežojums gan ir skarbs, taču tāda prakse ir lietota ne vienu reizi vien, kad tiek izmēģināts kāds jauns projekts. Ja tas darbojas, ir mērķtiecīgi to īstenot visā valsts teritorijā. E. Reķeviča atgādina, ka pilotprojekta rajona statusu ieguva tie rajoni, kur zemnieki visaktīvāk piedalījās aptaujas anketu aizpildīšanā, tā ubsverot, ka lauku saimnieku aizvietotāju sistēma ir nepieciešama.

Aizvietotāju izmantošanas nosacījumi

Uz aizvietotāja pakalpojuma izmantošanu pilotprojekta ietvaros var pretendēt tās piena lopkopības un jaunlopu saimniecības, kuras ir iesaistījušās pilotprojektā «Lauku saimnieku attīstība Latvijā» 2007. gadā jau

minētajos piecos rajonos. Saimniecībām jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- ✓ ganāmpulka lielums no piecām līdz 20 govīm vai 50 jaunlopi;
  - ✓ minimāla slaukšanas tehnoloģija – slaukšana kannās;
  - ✓ var nodrošināt higiēnas prasībām atbilstošas telpas aizvietotājiem (WC, duša).
- Par aizvietotāja pakalpojuma sniegšanu valsts atbalstu 60% apmērā no noteiktās darba samaksas (vienas stundas izcenējums ir trīs lati) var saņemt, izmantojot aizvietotāju pakalpojumus šādas saimnieka piespiedu prombūtnes laikā:
- ✓ darba nespēja (tajā skaitā stacionāra ārstēšanās, plānotā operācija) – līdz 14 dienām jeb 112 stundām;
  - ✓ ar ārsta norīkojumu apstiprināta reabilitācija – līdz 14 dienām jeb 112 stundām;
  - ✓ grūtniecība/bērna kopšanas atvainojums – 14 dienas pirms dzemdībām un 14 dienas pēc dzemdībām (attiecīgi pa 112 stundām);
  - ✓ ipaši apstākļi – pirmās pakāpes rādinieku kāzas vai bēres – līdz trim dienām jeb 24 stundām;
  - ✓ saimnieka/saimnieces nāve – līdz 14 dienām jeb 112 stundām.

Atlikušie 40% darba samaksai par aizvietotāja pakalpojuma izmantošanu ir jāsedz saimniecībai. Saskaņā ar noslēgto līgumu par pakalpojuma izmantošanu saimniecībai tiks piesūtīts rēķins, par kuru norēķīns būs jāveic piecu darbdienu laikā.

Ir arī otrs iespēja, kas paredz, ka uz aizvietotāja pakalpojumu var pretendēt **jebkura** piensaimniecība (izņemot tās, kurās govis slauc ar rokām), **par aizvietotāja darbu samaksājot pilnu summu** (stundas likme – trīs lati) plus 15% par sistēmas uzturēšanu un koordinēšanu. Rēķinos uzrādītas darba samaksas summas tiek apliktas ar PVN.

Aizvietotāju prasmes un atbildība

Lauku saimniecību ipašniekiem jāzina, ka desmit sertificēto un sistēmā iesaistīto aizvietotāju prasmes un spējas nav universālas. Starp aizvietotājiem tikai dažiem ir iespējas ar savu autotransportu nokļūt darba vietā, bet prasmes traktortehnikas

vadišanā apguvis tikai viens aizvietotājs. Tāpēc potenciālajiem darba devējiem jāzina, ka nevar prasīt no aizvietotājiem neiespējamo.

Daja no aizvietotājiem ir gatavi doties darbā uz jebkuru Latvijas rajonu, ja saimnieks var nodrošināt atbilstošu mīnes vietu. Bez tam aizvietotāji ir gatavi veikt dažādus darbus – govju slaukšanu, telpu un aparātūras kopšanu, govju ēdināšanu, mēlu izvākšanu, telu un jaunlopu aprūpi. Tie ir darbi, kas iekārtā veicami ikkatrā saimniecībā.

E. Reķeviča stāsta, ka aizvietotāji apguvuši prasmes pirms veterinārās palidzības sniegšanā, ieguvuši zināšanas par ganāmpulka atražošanu un jaunlopu audzēšanas principiem. Mācību laikā tika vērtēta spēja kontaktēties un saskarsmes māksla. Semināru nodarībās un sarunās tika accentēta informācijas aizsargātība un nepubliskošana par situācijām un apstākļiem darba vietās. Pārējais – vairāk vai mazāk – katrā individu godprātības ziņā, pie tam, abpusēji. Potenciālie darba devēji tiek lūgti precīzi informēt aizvietotāju par izpildāmo darbu, izskaidrot darba un ugunsdrošības nosacījumus, kā arī norādīt telefona numurus, kur zvanīt steidzamos gadījumos.

Kas jāzina sistēmas izmantotājiem

Lauku saimnieku aizvietotāju darbības pamatā ir **koordinatori**. Koordinatora galvenais uzdevums ir plānot un veidot sašķapotu rīcību starp pieprasījumu un iespējamo piedāvājumu. Šajā gadījumā pieprasītājs ir piensaimniecības ipašnieks vai vadītājs. Koordinatoram ne tikai jāsaplāno un jāsaskaņo darba grafiks un laiki abām pusēm, bet viņš būs atbildīgs arī par līguma slēgšanu un pirms dokumentācijas noformēšanu noteiktajos termiņos. Bez tam šis speciālists arī pārbaudīs, vai visi plānotie darbības ir fiksēti pieteikuma lapās un tajos pavadītais laiks ir adekvāts, vai aizvietotājs godprātīgi pilda darbus, par kuriem noslēgta vienošanās.

Preiļu rajonā lauku saimnieki ar vietējo koordinatoru var kontaktēties – Preiļi, Raiņa bulvāri 21a; e-pasts: preili@llkc.lv, tālrunis/fakss: 65381263.

Svarīgākie dokumenti turpmākam darbam

Katram piensaimniecības ipašniekam, piestāvētāko koordinatoram nepieciešamību pēc aizvietotāja pakalpojuma, ir jāaizpilda **pieteikuma lapa**. Tajā precīzi jāuzskaita aizvietotājam katru dienu veicamie darbi un to izpildei nepieciešamais laiks. **Aizvietotājiem ir jādara tikai tie darbi, kuri uzskaitīti pieteikumā.**

Nav ierobežojumu, kādi darbi saimniecībā veicami, ierobežots ir arī valsts atbalstu subsidētās darba laiks. Koordinators veiks arī apsekošanu saimniecībās, kur speciāla akta salīdzinās pieteikumā minēto ar realitāti.

Par aizvietotāju darbu jāslēdz trispusējs **līgums** – starp pakalpojuma izmantošanu, aizvietotāju, kura juridiskais statuss ir pašnodarbināta persona, un Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru, kas uzņemas koordinācijas un organizēšanas pasākumus, kā arī veic norēķinus starp darba devēju un pakalpojumu sniedzēju.

Izpildīto darbu lapa būs pamatdokuments rēķinu sastādīšanai. To jāparaksta darba devējam un darba izpildītajam, paveiktā uzskaitē jāsakrīt ar pieteikuma līpī dažādajiem darbiem. Lauku saimnieku aizvietotāju sistēmas darba metodikas apraksts un līguma forma ar pievienotajām pieteikuma un darbu izpildes veidlapām ir pieejama Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra mājaslapā www.llkc.lv sadalā «Pakalpojumi».

Edite Reķeviča saka paldies tiem Preiļu rajona saimniekiem, kuri savās fermās jāva praktizēties aizvietotājiem:

Jāzepam Sermajam no z/s «Gribolva» un **Aldim Meikulānam** no z/s «Upmalu mājas» Riebiņu novada Galēnu pagastā, **Jāzepam Ivanānam** no z/s «Ivanānu mājas» Riebiņu novada Stabulnieku pagastā, **Rutai Norkārklei** no z/s «Salenieki», **Jāzepam Lāzdānam** no z/s «Smilgas» un **Avaram Jaunromānam** no z/s «Ievas» Vārkavas novada Rožkalnu pagastā, **Anastasijai Prikulei** no z/s «Miežiši» Riebiņu novada Riebiņu pagastā, **Silvijai Prikulei** no z/s «Dadžiši» un **Raimondam Rubinam** no z/s «Dīzozols» Saunas pagastā.

VAAD INFORMĀCIJA

Augļu dārziem uzbrūk kaitēkļi

Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas speciālistu veiktais augļu dārzu pārbaudēs konstatēta vairāku kaitēkļu invāzija, «Novadniekiem» informē Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vecākā eksperte agronomijā Anita Trūpa.

Ābelēm mazos augļus bojā zāglapseņu kāpuri, bojājumu rezultātā daļa bojātā augļu priekšlaicīgi nobirst. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīklkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties tīlkodes. Ābelu un augļu koku tīlkodes ābolus inficē bumbieru kadiķi. Ieteicams nobirušos bojātos augļus izvākt no dārza, tā daļēji var ierobežot kaitēkļu turpmāko izplatību. Siltais laiks vakaros sekmē ābolu tinēja taureņu lidošanu un olu dēšanu, nedēļas laikā uztverti 7-15 taureņi. Ābelu vainagā uz lapām turpina baroties

Pilsētas svētki — kopā ar draugiem un partneriem

Sākums 1. lappuse.

● Piektdienas vakars atnāca ar brīnišķigu laiku, nodrošinot līvāniešiem tikpat brīnišķigu noskoņojumu.

● Skatītāji — gan jauni, gan veci, gan ar bērnu ratiņiem, gan uz segām, gan iepriekš sarūpētiem benzīniem — draudzīgā ielokā noskatījās Talsu tautas teātra izrādi RINDA. Izrādes ideja — dažādu vecumu un sociālo slāņu mūsdienu cilvēki satiekas vienuviet, gaidot rindā pie avīžu kioska. Tur ir gan ielu muzikants, gan padzīvojusi mājsaimniece, gan jaunieši, gan iereibusi pusmūža dāma, gan enerģisks sportists un *bomzītis*, kurš beigu beigās, izrādās, ir viscīlvēcīgākais un labestīgākais no visiem. Izrāde notiek bez vārdiem, skanot tikai personāžus raksturojošai mūzikai. Izrāde skatītājiem ļāva gan pasmieties, gan padomāt un kādā personāžā ieraudzīt arī kaut ko pazistamu.

● Lietus mākonī sestdienas pēcpusdienā dānsi nolija arī par svinību priekā kūsājošajiem Līvāniem. Iesākumā pērkona lietus samērcēja amatniekus un tirgotājus, bet vēlāk arī «Latgales dāmu popa» koncerta skatītājus. Savu kulmināciju lietusgāze sasniedza bērnu koncerta laikā, kad slapjums gāza tādām aumaļām, ka sauss nepalika neviens — ar vai bez lietussarga. Toties pievakarē — ap 20.00, lietus mitējās un svētku koncertu un balles laikā svinētāji tika lutināti ar siltu un mierigu laiku. Lietus dēļ izpalika lidmašīnu paraugdemonstrējumi, taču salūts izdevās krāšņs, arī Intaram Busulim un grupai «Sweet waterz» klausītāju netrūka.

● Gaisā tiek palaisti baloni, kurus rokās tur (no kreisās) Līvānu 2. vidusskolas direktore vietniece Larija Carjova, Līvānu 1. vidusskolas direktore Maija Dzintra Kručiņina, Līvānu novada domes izpilddirektors Uldis Skreivers, domes prieķssēdētājs Andris Vaivods un Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skola direktore Sandra Smiškalne. Atklāšanā klāt nevarēja būt Saeimas deputāts Jānis Klaužs, kurš republikas sporta spēlēs Jēkabpili tobrīd cīnījās par Līvānu volejbola komandas ieklūšanu finālā.

● Sapnis par labiekārtotu stadionu piepildījies. Uz tā atklāšanas pasākumu sestdienas rītā pēc dievkalpojuma Romas katoļu baznīcā bija sanākuši daudz līvāniešu, īpaši ģimenes ar bērniem, kuriem nu būs iespēja kvalitativi sportot. Latvijā ir mazāk nekā 20 stadionu, kur sportistiem pieejams gumijotais skrejceļu segums, nu tāds būs arī Līvānu vidusskolu jauniešiem, sporta skolas sportistiem un pieaugušajiem sporta draugiem.

● Jaunā paaudze stadiona atklāšanā iemēģināja jauno skrejceļu. Iespējams, kādreiz te dzims arī kāda olimpiskā sporta zvaigzne...

VĀRKAVAS NOVADĀ

10 projektus īsteno, 15 – padomā

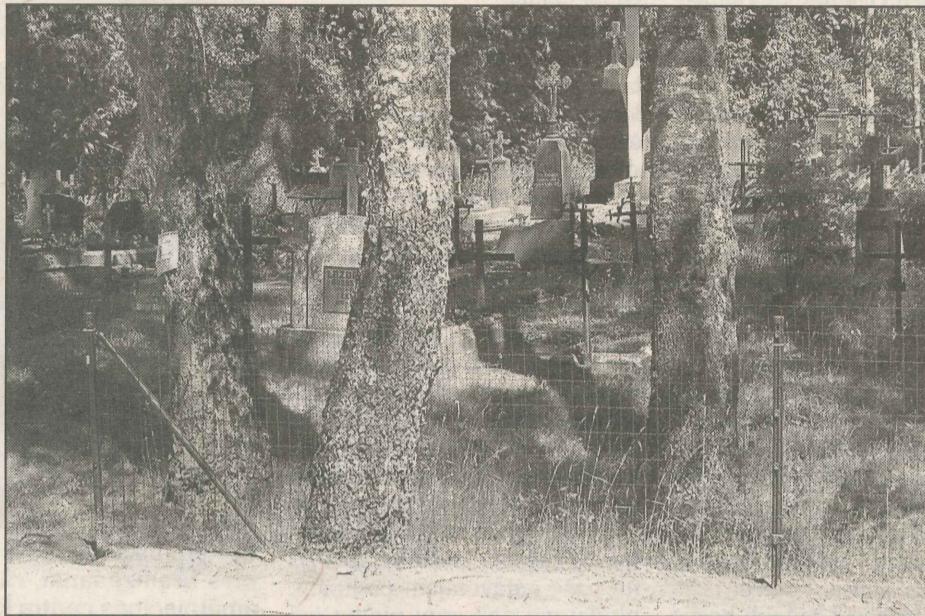
Ja mūsu cilvēkiem dotu lielākas iespējas, viņi varētu paveikt patiešām grandiozas lietas, tā par pašvaldības aktivājiem cilvēkiem saka Vārkavas novada domes priekšsēdētāja Antra Vilcāne. Runa ir Niderlandes fonda KNHM un Vārkavas novada domes mazo grantu projektu konkursu, kura gaitā sabiedrībai tika dota iespēja veidot savu vidi, īstenojot pašu izlootas idejas.

Idejas kā no pārpilnības raga

Pašvaldības vadītāja pastāstīja, ka novada iedzīvotāju iniciatīva bijusi tik liela, ka ar Niderlandes fondu nodibinājuši patstāvīgus sakarus. Projekta administratore novadā Maija Prajevska pašvaldības informatīvajā izdevumā «Ozolupe» sagatavojuši publikāciju par konkursa mērķiem un tad, kā saka, ideju maisam gals sprucis valā.

Žūrijas komisijai, kurā darbojās arī domes priekšsēdētāja Antra Vilcāne un Rožkalnu pagasta pārvaldes vadītāja Anita Ruča, vērtējot iesniegtos 25 projektus, nācīs strādāt vairākas dienas, jo atbalstīto projektu skaits bijis ierobežots – tikai 10. Atbilstoši Niderlandes fonda pārstāvju vēlmēm priekšroka tika dota tiem projektiem, kas bija kvalitatīvāk izstrādāti un pietiekami finansiāli pamatooti, kā arī tām idejām, kas perspektīvā dos vairāk labuma pēc iespējas plašākam iedzīvotāju skaitam.

Pašvaldības vadītāja iepazīstināja ar atbalstītajiem projektiem. Tā Rožkalnu pagasta Arendolē pie bibliotēkas tiks ierikota kopīga atpūtas vieta ciema iedzīvotājiem. «Prieks par Vārkavas vidusskolas 12. klases audzēkniem», saka A. Vilcāne. «Viņi, atstājot skolu, vēlējās tai atstāt ko paliekošu un konkursam iesniedza projektu par rotaļu laukuma ierikošanu. Jauniešu vēlme konkursā tika atbalstīta. Tagad, kad eksāmeni un izlaidums jau garām, viņi lēkšies pie darba.» Šovasar tiks īstenots arī projekts var Vārkavas dabas takas pilnveidošanu un paplašināšanu. Kā viens no pirmajiem noslēdzās projekts par Vārkavas Romas katoļu baznīcas, kas atrodas novada teritorijā, izgaismošanu. Tur ieguldīts daudz darba un ne mazums papildu līdzekļu, jo ierīkots ne tikai apgaismojums, bet nozāģēti vecie koki, labiekārtots un apzīlumots dievnama pagalms.

● Vietējie viri, kas pamazām tuvojas pensijas gadiem, atceras, ka vecais Lāzdānu kapsētas žogs tīcis uzstādīts, kad viņi bijuši vēl jauni puiši. Tagad nozāģēti nokaltušie koki, nolīdzinātas apmales un uzstādīts jauns žogs. Līdzeklī tam gūti ne tikai projekta ietvaros, bet papildināti arī ar ziedojušiem, kas savākti brīvprātīgo talku laikā. Foto: A. Šnepsts

Tā kā Vecvārkavai un Vanagiem garām plūst Dubna, atbalstu saņēma arī divi projekti, kuru realizācijas gaitā paredzēts izveidot un labiekārtot peldvietas. Vanagu jaudis iecerējuši pie pamatskolas, kur jau vairākus gadus ir vietējas nozīmes novadpētniecības muzejs, iekārtot papildu telpu, lai tur varētu uzstādīt aušanas stelles, izveidot citus amata rīkus. Galvenais, ka tie nebūs tikai ekskursantu apskatei domāti – izmēģināt roku lietišķajā mākslā varēs ikvienam interesents.

Aktīvi bijuši arī rimicānieši. Jaunieši jau sarikojuši vairākas talkas, lai sakoptu vietu, kur ciešāt būs jauns volejbola laukums. Tāpat Rimicānos pie daudzstāvu dzīvjamās mājas drīzumā tiks izveidota atpūtas zona.

Priecājas par ārzemju partneru uzticēšanos

«Doma — darit pašiem —, kas bija konkursa pamatā, radusi augligu augsnī,» teic novada domes priekšsēdētāja. «Tāpēc cilvēki ar entuziasmu kērušies pie darba. Viņiem uz vietas labāk redzams, kādas ir

vietējās vajadzības. Un nav tiesa, ka sabiedrība tikai gaida, lai viss gatavs tiktu pāsniegt kā uz šķīviša, bet ar mieru arī piedalīties talkās, ieguldīt savu darbu.» Vēl pašvaldības vadītāja uzsver, ka sadarbība ar Niderlandes pārstāvjiem bijusi patikama tajā ziņā, ka ārzemnieki ļoti uzticas, piešķirot līdzekļus. Ne salīdzināt ar pašmāju birokrātiju, kad iepriekš tiek prasīti ne-skaitāmi dokumenti, paraksti, vienošanās, kad nepieciešamas atskaites par katru sanitāmu. «Mēs, protams, sagatavojam un noslēdzām līgumus, taču tie ir vienkārši, ar uzticēšanos, ka finansējums tiks izmantots lietderīgi.»

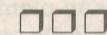
Lāzdānu kapsētā paveiktajam sekos turpinājums

Viens no mazajiem projektiem, kas saņēma atbalsta naudu 1000 eiro apmērā, jau gandrīz pilnībā īstenots Vārkavas novada Rožkalnu pagasta Lāzdānu kapos. Projekta vadītāja Ženija Cirša pastāstīja, ka vietējie iedzīvotāji jau vairākus gadus apspreduši ideju, kā nomainīt kapu žogu. Tas būvēts pirms vairākiem gadu desmitiem,

sen izlodzijs, vairākās vietās sabojāts, arī žoga stabīji laika gaitā ieauguši zemē. Pa teicoties enerģiskajai kapsētas vecākajai Anita Barovskai, projekts izrādījies veiksmīgs. «Mums ir lieliska komanda,» saka Ž. Cirša, «cilvēki nāca talkās, nekurnot par to, ka gaida darbs lauku saimniecībās, piedāvāja savu tehniku, lai nolīdzinātu izveidojušos kapsētas valni. Palīdzību neatteica arī pašvaldība, ar novada autotransportu no veikalā atvedām gan žoga stabījus, gan metāla sietu. Nu lielākā daļa darbu jau galā.»

Parasti tradicionālie kapusvētki Lāzdānu kapos notiek pirms Jāniem. Šogad ierastā kārtība izmainīta, mirušo piemiņas diena notiks 19. jūlijā. Tad visi, kam te atdusas piederiegie, varēs novērtēt veikumu. Projekta vadītāja atzina, ka tik apjomīgiem darbiem piešķirta finansējuma bijis par maz, tāpēc vākti ziedojušumi. Pēc tam, kad masu saziņas līdzekļos pirms Jāniem tikuši izsludināta plašāka talka, strādnieku pulks bijis vēl lielāks. Katrs bijis ar mieru atbilstoši savām finansiālajām iespējām ziedot naudas summu, lai varētu iegādāties nepieciešamos materiālus žoga atjaunošanas darbu pabeigšanai.

«Esam priecīgi, ka viss izdodas, bet vienlaikus arī pārliecīnājāmies, ka tas ir tikai sākums. Kapsētas labiekārtošanas ziņā sen nekas nav darīts, tāpēc mums padomā arī citi darbi, ko plānojam īstenot vēlāk,» tā stāstījumu noslēdza projekta vadītāja.

KNHM un Vārkavas novada domes projektu konkursā atbalstīto ideju īstenošana paredzēta līdz 31. augustam. Septembrī notikšot prezentācijas tūre, lai redzētu, kā veicies. Bet kas notiks ar pārējiem, neatbalstītajiem, projektiem? Novada domes priekšsēdētāja Antra Vilcāne teic, ka tie noteikti netikšot aizmirstī, bet glabāsies pašvaldības labo ideju krātuvītē. «Esmu pārliecīnāta, ka būs iespējas īstenot arī tos – izremontēt daudzstāvu dzīvojamo namu kāpņu telpas, labiekārtot Arendoles baznīcas iekšpagalmu, rīcot sporta aktivitātes un veikt daudz ko citu. Kad cilvēkiem tik daudz energījas, dažreiz nemaz nav ilgi jāgaida. Tā Rimicānos pavisam nesen ierīkots rotāju un atpūtas laukums pirms skolas grupīgas bērniem.» Bet par to «Novadnieks» stāstīja 27. jūnija numurā.

AGLONAS PAGASTĀ

Veido velotūrismam draudzīgu vidi

Iespēju piedalīties biedrības «Preiļu rajona partnerība» un Niderlandes fonda KNHM mazo grantu programmā «Bez komunikācijas nav sadarbības» izmantoja arī Aglonas pagasta iedzīvotāji. Tika izveidota iniciatīvas grupa «Velomīļi», kas iesniedza savu projekta pieteikumu «Ar veļiku pa Aglyunu». Projekts tika apstiprināts un piešķirts līdzekļi velodienas pasākumu organizēšanai Aglonā. Kā «Novadniekiem» pastāstīja

Aglonas pagasta padomes priekšsēdētājas vietniece Inguna Barkeviča, viens no projekta mērķiem ir popularizēt Aglonu kā velotūrismam draudzīgu vidi, jo pašvaldība visu laiku tiek domāts, kā pievērst iedzīvotājus sporta un tūrisma aktivitātēm. Tā 2006. gadā izveidots aktīvās atpūtas centrs Cīriša ezera pludmalē, bet 2007. gada nogale izstrādāti četri velomaršruti pa pašvaldības ievērojamākajām kultūrvēsturiskajām vietām.

«Lai popularizētu un mainītu cilvēku uzskatus par veselīga dzīvesveida nepieciešamību, nepieciešama cilvēku līdzdalība un viņu pārliecības veidošana,» saka I. Barkeviča. «Veloaktivitātes ir viens no veidiem, kurā iedzīvotāji varētu sevi izpaust. Velosipēds ir pieejams gandrīz katrā mājā. Diemžēl lielākais vairums sabiedrības vēl nav iepazinuši velotūrī-

ma iespējas. Aglonā līdz šim nav arī notikuši nekādi masu pasākumi velotūrisma jomā, lai gan tā ir vienreizēja iespēja apvienot dažāda vecuma cilvēku grupas – skolēnumi, jaunieši, pieauguši.»

Otra problēma, ko projekta īstenošanas gaitā vēlējušies risināt aglonieši, ka Latvijas skolās ceļu satiksmes noteikumu apgūšana nav obligāta. Iespējams, tas ir viens no cēloniem, kādēļ Latvijā ir tik liels ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuros iesaistīti skolas vecuma bērni. It īpaši lielam riskam sevi pakļauj tie, kuri brauc ar velosipēdu, nepārzinot satiksmes noteikumus. Katram velosipēda vadītājam jābūt arī velosipēdistu apliecibai, diemžēl lielākā daļa tās uzrādit nevar.

Rakstot projektu «Ar veļiku pa Aglyunu», tika domāts par abām šim problēmām, tāpēc paredzē-

tas vairākas aktivitātes. **2. jūlijā** no pulksten 12.00 līdz 15.00 Aglonas kultūras nama telpās Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) Preiļu rajona nodaļas pārstrāvī organīzē mācību stundu drošas braukšanas ar velosipēdiem noteikumu atkārtošanai un eksāmenu, kas dos iespēju iegūt tiesības ikviename, kurš saņiedzis 12 gadu vecumu. Varēs arī fotogrāfēties dokumentiem.

3. jūlijā visi, kuri būs nokārtoti eksāmenu, ar pagasta piedāvāto autobusu varēs doties uz Preiļiem, kur CSDD nodaļā saņems dokumentu.

4. jūlijā pulksten 9.00 Aglonas estrādē saksies projekta galvenais pasākums – velodiena «Ar veļiku pa Aglyunu». Sākumā paredzēta sacensību svinīga atklāšana, sekos izloze komandu

startam velomaratonā. No pulksten 10.30 līdz 13.00 – velomaraton (aptuveni 20 kilometri) un velotriāls bērniem un jauniešiem. No pulksten 14.00 līdz 18.00 – triatlona sacensības. Dienas noslēgumā – rezultātu apkopošana, uzvarētāju apbalvošana un kopējais vakariņas pie ugunskura (no līdzpapemtajiem grozījumiem), bet pēc tam – balle dzīvās mūzikas pavadījumā.

Sacensību organizatori – Aglonas pagasta iedzīvotāju iniciatīvas grupa «Velomīļi» – jau iepriekš pateicas pasākuma atbalstītājiem un sponsoriem – Aglonas pagasta padomei, SIA «Foton-D», SIA «Cīrišu HES», a/s «Libanons», Stanislavam Šmukstam – un aicina visās aktivitātēs piedalīties arī citu pašvaldību iedzīvotājus.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Var iemēģināt roku podniecībā

Gribat piesēst pie podnieka virpas un izmēģināt, kā zem pirkstiem māla pikucis klūst pakļāvīgs un iegūst kāda trauka formas? Tas nekas, ka iešķībs un vietām biezākām, vietām plānākām sieniņām, toties — paša taisīts. Šādu iespēju gan piedāvā vairākas īstū keramiķu darbnīcas Latgalē, bet Livānos iejusties oddara amatā var Latgales mākslas un amatniecības centra radošajā keramikas darbnīcā, kur vasaras sākumā uzstādīta elektriskā virpa.

Keramikas tradīcijas mākslas un amatniecības centrā tiek iedzīvinātas ar Latvijas Kultūrkapitāla fonda (LKF) atbalstu, «Novadniekiem» stāstīja centra kultūras tūrisma organizatore Inīta Šķelta. Pirms tam LKF iesniegti divi projekti, ko sagatavoja mākslas un amatniecības centra vadītāja Ilze Griezāne un keramikē Eleonora Pastare. Par piešķirtajiem līdzek-

liem sagādāta un jau iedarbināta elektriskā virpa, bet todien, kad centrā iegriezās žurnālisti, tika gaidīta arī glazēšanas kameras pārvešana no Ukmērēs Lietuvā. Pasūtīta glazēšanas kamera uz Lietuvu ceļoja no Čehijas. Podniecības iemaņas otrdiens un trešdiens apgūstamas keramikas Eleonoras Pastares vadībā. Divreiz mēnesī notiks ģimenes dienas, kad keramīke darbosies ar bēniem un viņu vecākiem. Saimeite varēs kopīgi izgatavot, pieņemam, savas mājas simbolu vai kādu citu ģimenei raksturīgu dekoru.

Ar LKF atbalstu sagādāti arī materiāli — māls, šamots un pārējie, kas nepieciešami, lai varētu darboties šī keramikas darbnīca. Māls jau ir sagatavots tūlītējai lietošanai, valgans, mīksts. Protams, Latgales keramīki senatnē strādāja ļoti smagi, jo māli bija jāsarok, jāatved, ilgi jāmīca. Virpa bija kājminama, glazūras putekļi bojāja elpošanas ceļus, saēda plaušas. Tagad arī oddariem paligos nāk

jaunas tehnoloģijas, un, piemēram, mākslas un amatniecības centrā iemēģināt roku keramikā jau var ar pavisam moderniem panēmiem.

Jau kopš centra atvēršanas vienā no tā telpām bija atvēlēta stikla un keramikas darbnīcā, tajā tika uzstādīta moderna apdedzināšanas krāsns. Tā tomēr nestāvēja dīkā, jo reizēm tika iznomāta kādam keramīkim, kurš vēlējās apdedzināt savus izstrādājumus. Pati keramikas darbnīca gan netika išmātota paredzētajam nolūkam. Tagad, pēc virpas uzstādišanas, šeit apmeklētāji iegriežas biežāk. Daži pašu izgatavoto priekšmetu paņem uzreiz līdzi, kaut arī māls ir mitrs, neizžuvis, citi turpretī atstāj un ir ar mieru gaidit mēnesi, kamēr trauks izšūs un varēs pēc tā ierasties. Pēc glazēšanas kameras uzstādišanas būs iespējams izvēlēties krāsas un paša gatavotajam podiņam, blōdai vai dekoram piedot vēl glītāku izskatu.

L.Rancāne

● Keramikas virpai ir divi pedāļi, viens — ātruma palielināšanai, otrs — bremzēšanai, rādiņa un skaidroja Latgales mākslas un amatniecības centra kultūras tūrisma organizatore Inīta Šķelta, vienlaikus demonstrējot arī darbiņus, ko veidojuši ekskursanti un kas atstāti apdedzināšanai. Foto: A.Šēpests

Izstāde mākslinieces piemiņai

Livānu mākslas skolas izstāžu namā skatāma mūžībā aizgājušās vietējās mākslinieces Marijas Dubiņinas pieminai veltīta izstāde. Marija strādāja māju būves kombinātā par mākslinieci noformētāju, bija atzīta grafiķe, ilustrēja grāmatas un Livānos organizēja mākslas dzīves aktivitātes. Tika rikotas izstādes, ciemos aicināti ievērojamākie mākslinieki no Rīgas un Latgales, kā, piemēram, dzīvesbiedri Izabella un Gunārs Krolli, Jāzeps Pigoznis.

Izstāde tapusi Livānu pilsētas

svētku ietvaros, lai iedzīvotājiem atsāvīdzīnātu atmiņā ne tik seno vēsturi un sabiedrībā populārus cilvēkus, kas darbojušies pirms 10-20 gadiem, «Novadniekiem» stāstīja mākslas skolas izstāžu nama darba organizatore Aida Rotčenkova.

Eksposīcija sastāv no Marijas Dubiņinas grafikas darbiem, ko māksliniece pirms aiziešanas mūžībā atdāvinājusi Livānu 1. vidusskolai. Darbos atpazīstamas Livānu ainavas, cilvēki, māju būves kombināts, kam pagājušā gadsimta 80.-90. gados pilsētas dzīvē bija ievērojama loma. Marija savulaik bija absolējusi Rīgas lietušķas mākslas vidusskolu, apguvusi ādas apdarī, bet ļoti talan-

tīgi darbojās grafikas jomā.

Ar Mariju Dubiņinu nereti veidojām kopīgas izstādes, atceras Aida Rotčenkova, kas Livānu rūpniecības ziedu laikos strādāja par mākslinieci stikla fabrikā. Mākslinieci veltītā piemiņas izstāde vecākās paaudzes pārstāvjiem atsauc atmiņā gan šo talantīgo cilvēku, gan daudzus citus tā laika speciālistus dažādās jomās, bet skolu jauniešiem paver vēl vienu lappusē pilsētas vēsturē.

L.Rancāne

● Mākslinieces Marijas Dubiņinas pašportrets viņas piemiņas izstādē.

Foto: A.Šēpests

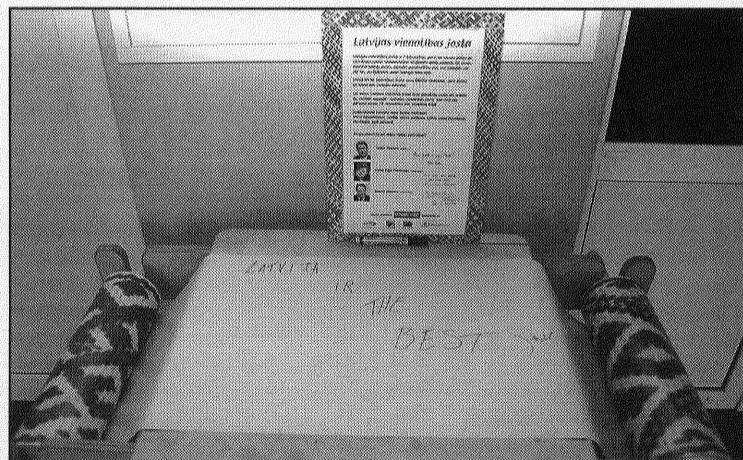

Līdz 18. novembrim rakstīsim «Latvijas vienotības jostu»!

Jau kopš 4. maija «Latvijas Avīze» sadarbībā ar Latvijas televīziju un Latvijas radio, sveicinot Latviju 90. dzimšanas dienā, rīko akciju «Latvijas vienotības josta», kas ilgs līdz pat Valsts dzimšanas dienai — 18. novembrim. Latvijas Valsts eksprezidenti Vaira Viķe-Freiberga un Guntis Ulmanis ne vien atbalsta ieceri, bet pirmsi uzrakstījuši savus vēlējumus Latvijai. 4. maija svinībās pie Brīvības pieminekļa uz vienotības jostas atstāja savu ierakstu tagadējais Valsts prezidents Valdis Zatlers («Mans gods ir mana tauta»), Saeimas priekšsēdētājs Gundars Daudze, premjerministrs Ivars Godmanis, kā arī daudzi ministri un Saeimas deputāti.

Septiņus kilometrus garš, ar Lieļvārdes jostas ornamentiem dziparots ipašs audekls — tāds ir Latvijas vienotības josta, savdabīgs tautas vēstijums nākamām paaudzēm, kura otrajā, baltajā pusē no 4. maija līdz 18. novembrim katrs var uzrakstīt savu laba vēlējumu Latvijas valstij, tās nākotnei.

Ināra Batarāga, Preiļu galvenās bibliotēkas vadītāja, pastāstīja, ka 45 metrus gara jostas rūķa da-

● «Latvijas vienotības josta» ikviens no mums var ierakstīt savus vēlējumus valstij, šībriža pārdomas un sapņus par nākotni.

ja ir pieejama visās Latvijas rajonu centrālajās bibliotēkās, tajā skaitā Preiļu galvenajā bibliotēkā. Taču Preiļu rajonā tā nav vienīgā vieta, kur var parakstīt jostu — ir arī tā sauktais ceļojošais galddiņš (t. 26819391), ko pārvietos atkarībā no nepieciešamības — skolu izlaidumos, lielos dzimtu godos, svinīgos un ikdienas pasākumos. Latvijas vienotības josta ir pieejama arī Latvijas vēstniecībās ārzemēs, un tā jau ir apceļo-

jusi Eiropas lielāko daļu.

Vaira Viķe-Freiberga pauða savu vēlējumu Raina vārdiem: «Vieņa mēle, viena dīvīse, viena zeme mūsu!». Rakstot vēlējumu Latvijas vienotības josta, eksprezidente laikrakstam «Latvijas Avīze» teica: «Es domāju, ka, gaidot mūsu valsts neatkarības pastudināšanas 90. gadadienu, piemēroti būtu atgādināt par mūsu vienotību ar šo slaveno Raina rindu, kas savulaik simbolizēja mūsu tautas spēju

vienoties vienam kopīgam mērķim — par brīvu un neatkarīgu Latviju. Manā izpratnē brīva un neatkarīga Latvija ir augstākā vērtība, kas mums kā latviešiem pieder. Es novēlu visiem šajā jubilejas gādā to atcerēties un saprast, ka Latvija būs tik skaista un stipra, cik paši to veidosim. Pats no sevis tas nenotiks. Tur katram un ikvienam ir jānāk talkā. Lai mums visiem veicas!».

Viesturs Serdāns, a/s «Lauku Avīze» valdes priekšsēdētājs un Latvijas vienotības jostas idejas autors, stāsta, ka «sogad, Valsts dibināšanas 90. gadā, mūs urredīja doma ierosināt ko vēl nebijušu. Tautu vienojošu. Kad ar Latvijas jostas ideju griezāmies dažādās valsts institūcijās, apbrinojamī, bet guvām izpratni un pretimākānu. Vēl vairāk — katrs, ar ko runājām, tūdāj ieteica arī kādu savu domu Latvijas jostas organizēšanā.».

Akadēmīkis Jānis Stradiņš, kas arī atstāja vēstijumu uz Lieļvārdes jostas, uzrunā uz svētāra: «Es novēlu labāku dzīvi labākā Latvijā! Latvija ir laba un skaista zeme, arī dzīve man ir laba, bet svarīgi, lai arī citiem cilvēkiem tā būtu laba. Lai pilsētās un laukos nabadzīgie un

bagātie cilvēki justos labi un būtu iztikuši! Latvijai ir ar ko lepoties, bet ir arī par ko kaunēties. Lai pēc desmit gadiem būtu vairāk ar ko lepoties! Mūsu tautai un novadiem patlaban nepietiek vienotības, lauki tiek noplicināti. Par to esam atbildīgi visi, jo cilvēkus, kas vada valsti, ievēlam mēs paši. Lai mums daudz vairāk iekšējas vienotības un sakārtotības! Ir jāsaglabā latviešu valoda, un latvisķus lai no laukiem ienāk Rīgā!».

Tautas vienotības josta būs savdabīgs laikmeta dokumenti — viņu mūsu kopīgi radīts. Vēl nebijusi, vienīgā pasaule, Latvijas vienotības josta pirms 18. novembra būs skatāma Rīgā. Organizētāji aicina piedalities Latvijas vienotības jostas rakstīšanā visus Latvijas iedzīvotājus un viesus, kas Latvijas valstij tās deviņdesmit gadu jubilejā labu vēlē. To ir iespējams izdarīt Preiļu galvenajā bibliotekā, Kārsavas ielā 4, darbadienās no plkst. 10.00 līdz 20.00, sestdienās, svētdienās no plkst. 10.00 līdz 17.00.

Ieaud arī tu, lasītāji, vienotības jostā savu šā briža sīkstumu, savu tīcību un sapni par Latvijas nākotni!

I.Mihailova

BALVU RAJONĀ

Boldāna lietu skatīs no jauna daļā par piemēroto brīvības atņemšanas sodu

Augstākās tiesas preses sekretāre Linda Priedite informē, ka 16. jūnijā Senāts rakstveida procesā izskatīja krimināllietu sakarā ar Ģenerālprokuratūras prokurora kasācijas protestu un apsūdzētā Jura Boldāna kasācijas sūdzību par Krimināllietu tiesu palātas 2008. gada 13. marta spriedumu. Senāts nolēma atcelt Krimināllietu tiesu palātas spriedumu daļā par J. Boldānam piemēroto brīvības atņemšanas sodu.

Krimināllietu tiesu palāta apelācijas kārtībā lietu skatīja 13. martā. Krimināllietu tiesu palāta nolēma pirmās instances tiesas spriedumu atcelt daļā par J. Boldānam piemēroto pamatsodu un šajā daļā taisit jaunu spriedumu. Ar spriedumu tika samazināts J. Boldānam brīvības atņemšanas sods no 8 uz 6 mēnešiem, taču noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija netika grozīta. Par apelācijas instances tiesas spriedumu kasācijas sūdzību bija iesniedzis J. Boldāns un kasācijas protestu Ģenerālprokuratūras prokurors.

Izskatot kasācijas protestu un sūdzību, Senāta krimināllietu departaments atzina, ka Krimināllietu tiesu palātas 2008. gada 13. marta spriedums jāatceļ daļā par J. Boldānam noteikto pamatsodu un šajā daļā lieta jānosūta jaunai iztiesāšanai apelācijas instances tiesai. Pārējā daļā tiesas spriedums jāatstāj negrozīts, bet J. Boldāna kasācijas sūdzība jānoraida.

Senāta Krimināllietu departaments apmierināja prokurora protestu daļā par J. Boldānam noteikto brīvības atņemšanas sodu. Senāts atzina, ka Krimināllietu tiesu

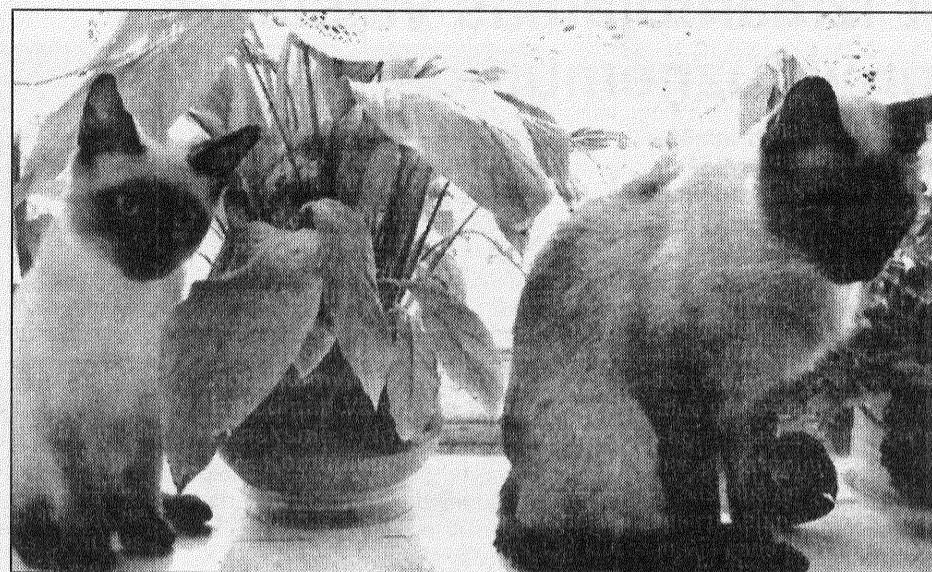
palāta nepareizi piemērojusi Krimināllietu daļā par atbildību pastiprinošu apstākļu konstatēšanu. Savukārt apsūdzētā J. Boldāna kasācijas sūdzību Senāts noraidīja kā nepamatotu. Senāta lēmums nav pārsūdzams.

Džeina atgriezusies mājās

Jūnija sākumā dažādās vietās Balvos parādījās piespraustas lapiņas ar kaķa attēlu. Bija pazudusi Siāmas kaķenite Džeina. Dzīvnieka īpašnieki lūdza iedzīvotājus pazīnot, ja kaķītis kaut kur tikt manīts. Pēc 12 dienu prombūtnes Džeina laimīgi atradusies un atgriezusies mājās!

Siāmas kaķenite Džeina tās īpašniekiem Anitai un Raimondam Gailiem ir dēla dāvana kāzu jubilejā. A. Gailē saka: «Dēls Siāmas kaķenīti atrada un noskatīja pēc sludinājuma, kad dzīvnieciņš vēl tikko bija piedzīmis. Viņš sagaidīja, kad kaķītis paaugās līdz sešiem mēnešiem, un tad jau arī mūsu kāzu jubileja septembrī bija klāt. Gatis kaķenīti atveda no Rīgas ar visu «pūru» — gan ar guļamvietu, gan citiem ne mazāk vajadzīgiem piederumiem. Tas bija pirms trim gadiem». Arī pirms Džeinas Anita un Raimondam mājās bija kaķi. Pirmais pazuda un vēlāk dzīvnieciņu atrada beigtu malkas šķūni, bet otru nācās iemidzināt, viņš saslima, jo bija ievainots. Abi kaķi nozīvoja ilgu laiku, tāpēc Anita un Raimonds izjuta šī dzīvnieciņa trūkumu gan savā dzīvoklī, gan savā dzīvē. Sākumā dēls piedāvāja iegādāties persi, bet Anita nepiekrita, jo šīs šķirnes dzīvniekiem vajadzīgs ilgāks laiks kopšanai, kura mums visiem diemžēl pietrūkst, tādēļ Kubulos uz dzīvi ieradās siāmiete Džeina.

Otrā jūnija rītā Anita izveda kaķenīti ārā, bet pati atgriezās istabā. Viņa steidzās, un

● Miklaini pazudušo Džeini mājās Kubulos gaidīja arī viņas kaķēns Dūdiņš, kuram tikko aprītejīs gadiņš. Tagad viņi abi sacenšas par vietu saimnieces klēpi un ir mazliet greizsirdīgi viens uz otru, ja vienam no viņiem klēpi izdodas ierausties pirmajam.

niesagaidījusi, kad kaķene atgriežas, Anita devās uz darbu. Pēc kāda laika saimnieks saprata, ka Džeinas nav. Izmeklējušies kaķi visapkārt mājai, saimnieki saprata, ka viņu milule ir pazudusi, taču viņi neapjuka. Dēls, būdams jurists, deva padomu meklēšanu turpināt, izliekot dažādās vietās kaķa foto un ievietojot sludinājumus vietējā avīzē. Anita un Raimonds griezās arī tirdzniecības vietās, kur tirgo kaķu barību. Sludinājumam atsaucās vairāki cilvēki, kuri stāstīja, ka Džeina redzēta tur vai tur, bet pārbaudot izrādījās, ka tā tomēr nav viņu kaķenīte, tikai ļoti līdzīga. Pa telefoni Gailiem zvanīja jauni cilvēki, un arī 13. jūnija vēlā vakarā Džeini atrada divas meitenes — Olga un Oksana. Viņas kaķenīti atrada pilsētas centrā aiz veikala un piezvanīja pa

telefonu, kas bija norādīts uz lapiņas ar dzīvnieka foto. Anita saka: «Nevar teikt, ka visi jaunieši ir vienalzīgi». Meitenes kaķenīti glāstīja, līdz no Kubuliem atbrauca Anita. Džeini viņa atrada putekainu un novājējušu. Sākumā pat nenoticēja, ka tā ir viņa. Taču kaķenīte atsaucās uz vārdu Džeina un metās laizīt saimniecei seju. Projām no mājām viņa bija 12 dienas un pa šo laiku ir nokritusies svarā par pusotru kilogramu. Tagad Džeina atkal bauda saimnieku rūpes un milesību. Anita un Raimonds nevar saprast tikai vienu: kā mājas kaķis no Kubuliem varēja nokļūt Balvos, kas atrodas piecu, sešu kilometru attālumā?

«Vaduguns»

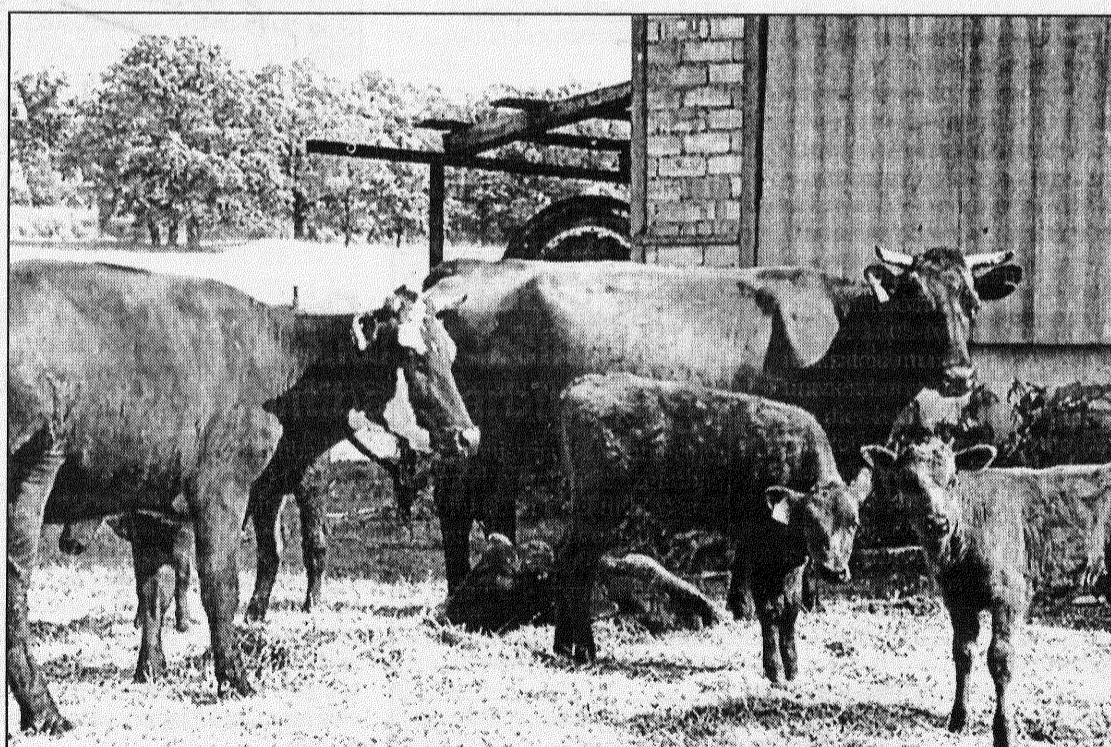
JĒKABPILS RAJONĀ

Ābeļos – lopu turēšanai neatbilstoša ferma

Par notikumiem Ābeļu pagasta fermā «Mālaines» laikrakstam pastāstījusi pagasta deputāte Anita Lemaka. Runa ir par Ernai Ābolīnai piederošajiem 60 lopiem. Govis staigā savā valā, izbrādā un noēd kaimiņu laukos un dārzos sastādito. Kūts gadiem nav tīrita, tāpēc lopi pārvietoti uz blakus esošo lopbarības šķūni, kur pa sienu un durvju spraugām pūš vējš. Tagad arī tur mēslu kārta ir vairāk nekā metru bieza. Fermā nav elektrības un mēslu transportiera.

Kad kaimiņos esošajās «Grāveru» mājās govis izmīdīja nupat sadigušo biešu lauku, deputāte, izmantojot savas tiesības, uzrakstīja administratīvo protokolu, informācija nonāca Pārtikas un veterinārā dienesta Jēkabpils pārvaldei. Pārbaudē fermā konstatēti govs un jaunlopa līķi, kas tur atradušies aptuveni mēnesi. Viens atrasts saimniecības ēkā, otrs — kanalizācijas akā.

«Mālainu» govis gana kaimiņi, tā stāsta «Grāveru» saimniece. Viņa teic, ka ir apnicis dienu un nakti sargāt dārzu no lopiem. Cieši esot arī citi, bet neviens nesūdzas, jo zinot, ka pagasta vadība E. Avotiņu aizstāvēšot. Patiesība esot tāda, ka Avotiņas rīcību grūti izprast. Katru ziemu lopi esot

● Tā «Mālainu» lopi klist apkārt — govis, teļi un prāvi buļļi. Neviena nepieskatīti un nekopti.

kaut kā izmitināti un puslidz arī paēdināti. Pavasarī skats viņiem logan bēdīgs. Un šis jau neesot pirmais gads, kad veterinārā pārvalde izvirza saimniecieci pretenzijas. Ari agrāk pavasarī bija krituši lopi, līķi kaut kur nobēdzināti. Ei nu pierādi, vai miruši no bada vai slimības. Pa vasaru lopi atkopjas un teļi pat labi nobarojas. Tad saimniece aizmirstot apņemšanos

tos nodot kautuvē. Sakot, re, cik skaistas gotījas, žēl nokaut. Lopus atkal sadzen kūti, un tā viss turpinās.

Kaimiņi saka, pašvaldībai būtu jādara viiss, lai nepieļautu šādas bezjēdzīgas saimniekošanas turpināšanu, jo netiek iegūts ne piens, ne gaļa, tikai cieš lopi. Govis neviens neslauc. Piedzīmst teļi, tie arī zīž pienu. Algotā strādniece

noliedz problēmas. Govis badu nemirstot. Ari beigtas lops neesot nobardināts, bet miris dzemīdībās, tāpat arī telš. Vai tad tie kaut kur jāved? Vai tad ir tādas firmas, kas ved? Un kur tad vedis, uz zoodārzu, vai? Tā strādniece atbildēja uz jautājumiem, kāpēc nav lūgta veterinārā dienesta palidzība un nav aicināta firma, kas aizved likus.

Pārtikas un veterinārā dienesta Jēkabpils pārvaldes vecākā inspektore Māra Andrijauska stāsta, ka beigtos lopus jau savākusi firma «Reneta». Darbinieki apsekojuši novietnes, uzrakstīts pārbaudes un administratīvais protokols.

Fermā konstatēta virkne pārkāpumu, minēti termiņi un pasākumi situācijas uzlabošanai. Taču, ņemot vērā faktu, ka E. Avotiņa saimnieko viena pati, cenšoties uzturēt nepiemēroti lielu ganāmpulku, nebūšot viegli prasības izpildīt.

«Mēs ceram uz sadarbību ar pašvaldību. Viņi sola palīdzēt Avotiņai ar tehniku. Taču šis jau nav pirmais gads, kad «Mālainēs» konstatēti līdzīgi pārkāpumi. Tas ir savdabīgs priekšstats par saimniekošanu, un tā cilvēkam nenes nekādus ienākumus, bet dzīvniekiem, kuri ir procesa kīlnieki, rada ciešanas.

No pagasta puses būtu jāiesaista arī sociālais darbinieks un lauku attīstības speciālists, palīdzot racionāli sakārtot spēkiem un resursiem atbilstošu saimniekošanu. Pirmais un būtiskākais — saimāzināt dzīvnieku skaitu. Mēs sekojam lidzi situācijai fermā. Ja nekas nemainīsies, iespējams, lemsim par lopu atsavināšanu,» sacīja pagasta padomes priekšsēdētāja Ināra Blumberga.

«Brīvā Daugava»

Identifikācijas kartes paralēli pasēm ir izmantojamas valsts un privātuzņēmumos

Pielinoties iebraucēju skaitam, aktualizējas jautājums par ārzemnieku identifikācijas karšu (ID) juridisko spēku Latvijas iestādēs. Nereti gan tūristi, gan investori, saņemot pakalpojumus vai kārtojot personiskus jautājumus valsts vai privātuzņēmumos, pases vietā uzrāda ID karti. Diemžēl ne vienmēr šo iestāžu darbinieki ir informēti par karšu pielietojumu, tā radot vīkni neērtību gan karteri ipašniekam, gan pašai iestādei.

Padzinības un migrācijas lietu pārvaldes preses un sabiedrisko attiecību nodalas vadītāja Anita Ābolīja «Novadnieka» lasītājiem atgādina, ka **ID karte ir likumīgs** Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomiskās zonas valsts un Šveices Konfederācijā šo valstu pilsoņiem izdotās ID kartes kā personu apliecināšanas dokumenti ir derīgas visās Latvijas valsts un privātā nozarā iestādēs.

Trešajās valstis izdotās ID kartes Latvijā kā personu apliecināšanas dokumenti nevar tikt izmantoti. Pēc ES standartiem izstrādātās ID kartes satur to pašu informāciju par personas datiem, kādā ir iekļauta ES pasēs.

Padzinības un migrācijas lietu pārvaldes preses un sabiedrisko attiecību nodalas vadītāja Anita Ābolīja «Novadnieka» lasītājiem atgādina, ka **ID karte ir likumīgs** Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomiskās zonas valsts un Šveices Konfederācijā šo valstu pilsoņiem izdotās ID kartes kā personu apliecināšanas dokumenti ir derīgas visās Latvijas valsts un privātā nozarā iestādēs.

Pamatoties uz Eiropas Parlaamenta un padomes 2004. gada 29. aprīļa direktīvu 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu

POLICIJAS ZIŅAS

Divu nedēļu laikā, no 16. līdz 30. jūnijam, Preiļu rajona policijas pārvaldē reģistrēti 73 notikumi. Kā «Novadnieku» informē policijas pārvaldes priekšnieka palidze Liena Lāce, reģistrētas astoņas zādzības, astoņi mantas tišas iznīcināšanas vai bojāšanas gadījumi. Divu nedēļu laikā bijuši 11 ceļu satiksmes negadījumi, divos no tiem vieglas traumas guvuši cilvēki. Kopumā 10 personas vadītās transportlīdzekļus alkohola reibumā.

Satiksmes negadījumu iemesls — neuzmanība un nogurums

16. jūnijā Riebiņos kāds 1956. gadā dzimis virietis, vadot automašīnu VW Passat Variant un izbraucot uz galvenā ceļa, nepalaida garām braucošo automašīnu Audi 100 ar piekabi dzīvnieku pārvadāšanai. Avārijas rezultātā tika bojātas abas automašīnas, cilvēki negadījumā necietai.

18. jūnijā reģistrēts negadījums Jersikas pagastā. Kāds 1965. gadā dzimis Baltkrievijas pilsonis, vadot automašīnu IVECO Deili 59-12, pie stūres aizmiga, zaudēja kontroli, nobrauca no ceļa — uzbrauca ceļazīmei «Gājēju un velosipēdu ceļš», iebrauca ceļa malā esošajā dārzā un sabojāja stādījumus. Negadījumā tika sabojāta automašīna, bet cilvēki nav cietuši.

Dienu vēlāk, 19. jūnijā, Jersikas pagastā kāda 1984. gadā dzimus sieviete, vadot automašīnu Ford Scorpio, netika galā ar transportlīdzekļa vadību un iebrauca grāvi. Negadījuma rezultātā vadītāja guva rokas traumu, bet pasažieri — galvas traumu. Abas sievietes medicīniskās palīdzības sniegšanai nogādātas Jēkabpils slimnīcā.

20. jūnijā Livānu novada Rožupē pagaidām nenoskaidrots autovaldītājs, ar mašīnu izbraucot uz galvenā ceļa, nepalaida garām braucošo Opel Astra Caravan, kuru vadīja 1953. gadā dzimis virietis. Avāriju izraisījušais autovaldītājs notikuma vietu atstāja. Negadījuma rezultātā bojātas automašīnas, cietušo nav.

Brauca dzērumā

17. jūnijā Preiļu novada Aizkalnes pagastā kāds 1965. gadā dzimis virietis vadīja motociklu «Jawa», būdams alkohola reibumā, pie tam viņam nebija transportlīdzekļa vadītāja tiesību.

26. jūnijā uz ceļa Livāni — Preiļi kāds 1991. gadā dzimis jaunietis vadīja automašīnu VW Golf. Policija noskaidroja, ka nepilngadīgais jaunietis bijis alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadītāja tiesību. Uzsakts kriminālprocess.

Uzdarbojas demolētāji

17. jūnijā Vārkavas novada Rožkalnu pagasta Rimicānos kādai 1961. gadā dzimušai sievietei piederošajai mājai diviem logiem izsistīstikli, arī stikla starpsiena dzīvojamā mājā. Tajā pašā dienā pie Rimicānu pamatskolas izdemolēts bērnu spēļu laukums, sabojāti vārtiņi, izgāzti žoga stabīni, saliekts arī žogs.

20. jūnijā Preiļos kādai SIA piederošajai būvei sabojāta loga stikla pakete.

25. jūnijā Livānos kādai 1944. gadā dzimušai sievietei piederošajā dzīvokli izsists lodžijas stikls. Līdzīgi bojājumi nodarīti arī kādai citai 1947. gadā dzimušai sievietei piederošajam dzīvoklim.

27. jūnijā demolētāji uzdarbojušies arī Preiļos, kur bez dekoratīvā stikla un pakešu loga palikusi novada domes sociālā dienesta ēka.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

LATGALES APGABALTIESĀ

Par apelācijas instances tiesas sprieduma likumīgā spēkā stāšanās kārtības mainu

Vairākas institūcijas sākušas sacensīties likuma izmaiņu pieņemšanas ātrumā, par to «Novadniekiem» stāsta Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja palidze Dz. Stauža.

Šī gada 10. jūnijā Latvijas Republikas oficiālajā laikrakstā «Latvijas Vēstnesī» bija publicēts Satversmes tiesas spriedums, kurā tiesa atzinusi, LR Satversmei neatbilst Civilprocesa likuma 434. pants, kurš nosaka, ka apelācijas instances tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā tā pasludināšanas brīdi. Noteikts, ka šī norma nedarbosis jau ar 1. jūliju.

Taču jau nākamajā dienā, 11.

jūnijā, «Latvijas Vēstnesī» publēcīti Sacīmas pieņemtie grozījumi Civilprocesa likumā, kuros arī paredzēts, ka Civilprocesa likuma 434. panta jaunā redakcija, kura noteikts tas pats, kas Satversmes tiesas spriedumā par apelācijas instances tiesas sprieduma likumīgā spēkā stāšanās kārtības mainu, stājas spēkā 1. jūlijā.

Tas nozīmē, ka, sākot ar šī gada 1. jūliju, uzreiz pēc apelācijas instances tiesas sprieduma parsludināšanas, šim spriedumam nebūs likumīga spēka lidz tam laikam, kamēr nebūs beidzies kasācījas sādzības iesniegšanas termiņš un kasācījas sādzība nebūs iesniegta. Tikai pēc šī termiņa beigām spriedums stāsies liku-

mīgā spēkā un varēs pieprasīt izpildraksta izdošanu vai kādā citā veidā realizēt tiesības, kuras noteiktas spriedumā.

Tomēr Civilprocesa likuma 205. pantā ir paredzēts, ka pēc lietas dalībnieku lūguma atsevišķos gadījumos spriedums izpildāms nekavējoties. Šis nosacījums nav mainīts, uzsver Dz. Stauža. Ja tiks iesniegta kasācījas sādzība, tad apelācijas instances tiesas spriedums stāsies likumīgā spēkā tikai pēc tā izskatišanas Augstākās tiesas Senātā un attiecīgā nolēmuma pieņemšanas.

Senātam ir tiesības atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu un nodot lietu jaunai izskatišanai. Tad viss sāksies no jauna.

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Preiļu rajona tiesā izskatišanai noliktās sēdes jūlijā

LAIKS	LIETAS DALĪBNIKI	LIETAS BŪTĪBA
3. jūlijā pulksten 9.30	Sergejs Stepanovs	KL 262.p.2.d. – apsūdzēts par to, ka vadīja transportlīdzekli alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadišanas tiesībām
3. jūlijā pulksten 10.00	Arvīds Trubačs	KL 130.p.2.d. – apsūdzēts par miesas bojājumu nodarišanu cietušajai
7. jūlijā pulksten 14.30	Andrejs Sergejevs, Jānis Gatiņš, Lauris Čaupjonus	KL 175.p.3.d. – apsūdzēti par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu
8. jūlijā pulksten 10.00	Viktors Plūme	KL 175.p.2.d. – apsūdzēts par svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu
9. jūlijā pulksten 9.15	Ēriks Paškevičs	KL 262.p.2.d. – apsūdzēts par to, ka vadīja transportlīdzekli alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadišanas tiesībām
9. jūlijā pulksten 10.00	Aleksandrs Pilipjonks	KL 180.p.2.d. – apsūdzēts par zādzības nelielā apmērā izdarīšanu
9. jūlijā pulksten 14.30	Santa Patmalniece	KL 180.p.1.d. – apsūdzēta par zādzības nelielā apmērā izdarīšanu
10. jūlijā pulksten 10.00	Tālivaldis Sokolovskis, Jānis Patmalnieks	KL 180.p.1.d., 180.p.2.d. – apsūdzēti par zādzības nelielā apmērā izdarīšanu
14. jūlijā pulksten 10.00	Igors Luņevs, Edgars Voitīņš, Agris Boļšakovs, Rihards Višņakovs, Kristaps Mīnīns, Armands Balodis, Andrejs Bunyatjans	KL 175.p.3.d., 314.p.1.d., 315.p., 176.p.3.d., 176.p.2.d., 185.p.1.d., 314.p.2.d. – apsūdzēti par laupīšanas, kas saistīta ar vardarbību, izdarīšanu personu grupā, svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu, par mantas iegādāšanos un realizēšanu, zinot, ka tā iegūta noziedzīgā celā
21. jūlijā pulksten 10.00	Juris Ceplis	KL 156.p., 157.p. – apsūdzēts par goda un cieņas aizskaršanu
23. jūlijā pulksten 10.00	Artūrs Meirulis	KL 262.p.2.d. – apsūdzēts par to, ka vadīja transportlīdzekli alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadišanas tiesībām

Dienesta suns palīdzēja atrast pazudušu cilvēku

Ligo svētku rītā Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļā tika saņemta informācija no Riebiņu novada Galēnu pagasta par to, ka Makarovkā ir pazudis 1937. gadā dzimis virietis, kurš iepriekšējā vakarā bija devies no mājām un nebija atgriezies. Nemot vērā pazudušā virieša sliktā veselības stāvokli, viņa tuvinieki par pazušanu nekavējoties ziņoja policijai. Kā informē policijas pārvaldes priekšnieka palidze Liena Lāce, lai meklētu pazudušo, Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurants pieņēma lēmumu uz notikuma vietu izsaukt kinologu ar dienesta suni. Līdz kinologa ierašanās brīdim policijas darbinieki vairākas stundas pārmeklēja ceļa apkārti, pa kuru, iespējams, bija devies prom meklējamais virietis. Pārmeklēts tika aptuveni 3 km liels ceļa posms.

Kad notikuma vietā ieradās Valsts robežsardzes kinologs P. Plakošs ar dienesta suni Doveru, suns, apsekojot mājas, uzgāja pazudušā virieša pēdas un aptuveni pus kilometru attālumā no mājām mežā atrada meklējamo viriņi. Viņš bija pie samajas un iepriekšējā vakarā sliktā veselības stāvokļa dēļ nebija spējis saviem spēkiem nokļūt mājās, nedz arī dot ziņu tuviniekiem par savu atrašanās vietu.

Neskatoties uz to, ka lija un kopš virieša aiziešanas no mājām bija pagājis ievērojams laika spridīs, dienesta suns Dovers veica savu darbu nevainojami.

Policijas darbinieki un meklējamā virieša tuvinieki pateicas kinologam P. Plakošam un viņa dienesta sunim Doveram.

Aptaujas rezultāti internetā (no 23. līdz 29. jūnijam)

● «Novadnieka» interneta mājās lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

Pārsteidzoši eksperimenti ar Latvijas veikalos nopērkamajām sulām

Cik bagātas ar vitamīniem ir Latvijas veikalos nopērkamās sulas un augļi? Šāds zinātniskais eksperiments veikts Lauksaimniecības akadēmijā. Pētījuma rezultāti gan pārsteiguši eksperimentētājus.

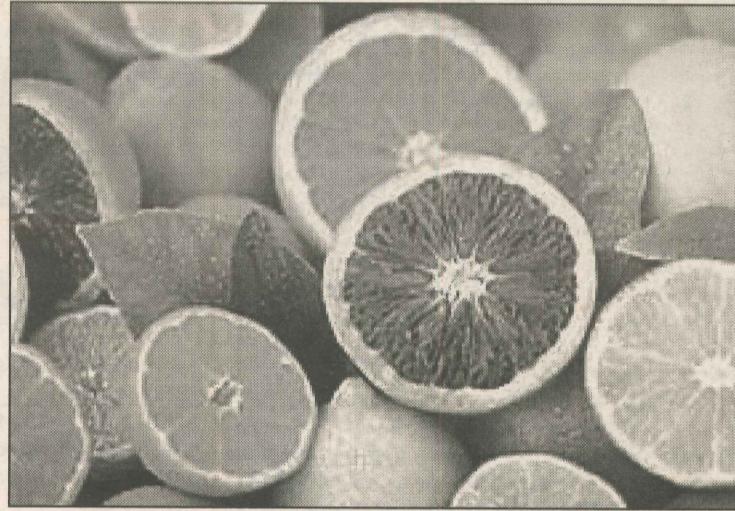
Salīdzinājumā ar citām Eiropas valstīm Latvijas iedzīvotāji ikdienā ļoti maz uzturā lieto sulas. Mēs drīzāk priekšroku dodam limonādēm, tējai, kafijai un arī alkoholam.

Viens iedzīvotājs gadā videjī izdzīzer tikai 10 litrus sulas, kamēr Eiropā sulas patēriņš videjī ir 28

litri uz vienu iedzīvotāju. Lauksaimniecības universitātes laboratorijā mēnesi tika veikts eksperiments ar dažādām sulām un augļiem. Un tajā tika secināts, ka gaismas un gaisa iedarbībā kā augļi, tā arī sulas zaudē savas labās īpašības. Piemēram, sulai, kas atstāta ielieta glāzē, jau pēc dažām stundām zūd kvalitāte. Piektajā dienā tā jau ir pavism sabojājusies. Tāpēc sulu labāk turēt hermētiski noslēgtā traukā.

Solvita Kampuse, LLU Pārtikas tehnoloģijas fakultātes docente: «Eksperiments pierādīja, ka tetrapakās iepakotās sulas, kas veiklos visvairāk pieejamas, C vitamīnu nezaudē.» Savukārt augļi gaismas un gaisa ietekmē strauji zaudēja masu. Gandrīz uz pusi. Eksperimentā secināts, ka ar C vitamīnu visbagātākā ir apelsīnu sula. Uz papēziem tai min arī tomātu sula. Pētījuma laikā bija arī kāds gluži negaidīts atklājums. Solvita Kampuse: «Pat mums bija liels pārsteigums, ka ļoti maz C vitamīna ir ābolu un vīnogu sulā, kā arī pašos ābos un vīnogās, kas pie mums nopērkami veikalos, tikai zem 10 miligramiem.» Eksperimentētājus pievilis arī upeņu nektārs. Arī tajā C vitamīns bijis tik, cik melns aiz naga.

nu nezaudē.» Savukārt augļi gaismas un gaisa ietekmē strauji zaudēja masu. Gandrīz uz pusi. Eksperimentā secināts, ka ar C vitamīnu visbagātākā ir apelsīnu sula. Uz papēziem tai min arī tomātu sula. Pētījuma laikā bija arī kāds gluži negaidīts atklājums. Solvita Kampuse: «Pat mums bija liels pārsteigums, ka ļoti maz C vitamīna ir ābolu un vīnogu sulā, kā arī pašos ābos un vīnogās, kas pie mums nopērkami veikalos, tikai zem 10 miligramiem.» Eksperimentētājus pievilis arī upeņu nektārs. Arī tajā C vitamīns bijis tik, cik melns aiz naga.

Amerikāņu zinātnieki sagrāvuši virkni «medicīnisko mītu»

Lasišana vājā gaismā nebojā redzi, apmatojuma skūšana neizraisa tā spēcīgāku ataugšanu un cilvēki neizmanto tikai desmit procentus savu smadzeņu, atklājuši amerikāņu zinātnieki.

Indianas Universitātes Medicīnas fakultātes pediatrijas profesors Ārons Kerols un bērnu veselības pētījumu ārste Reičela Vrēmane veica pētījumus par septiņiem izplatītām uzkatiem, pārbaudot, vai tie ir patiesi vai nav.

Kaut arī šie uzkati regulāri

tieki pieminēti, pētnieki nav atraduši tiem nekādus zinātniskus pamatojumus un daļa izrādišies pavisam nepatiesi.

1. Lai saglabātu labu veselību, dienā jaizdzēz astoņas glāzes ūdens. Šim apgalvojumam nav atrasts nekāds zinātnisks pamatojums. Patiesībā pietiekamu šķidruma uzņēšanu var nodrošināt, dzerot sulu, pienu un pat ar kofeīnu bagātu tēju un kafiju. Turklāt pārmērīga ūdens daudzuma dzeršana pat var būt kaitīga.

2. Lasišana vājā apgaismojumā bojā redzi. Lielākā daļa acu ārstu uzskata, ka ir maz iespējams

šādā veidā nodarīt acim paliekošu kaitējumu, taču lasišanas laikā cilvēkam var nākties biežāk mirkšķināt un sasprindzināt acis.

3. Pēc skūšanas apmatojums ataug ātrāk un biezāks. Skūšana nekādā veidā neietekmē apmatojuma ataugšanas ātrumu un biezumu, bet rugājiem atšķirībā no neskūta apmatojuma galos nav konusveida struktūras, un tādēļ tie liekas asāki.

4. Titara ēšana cilvēku padara miegainu. Titars patiesām satur aminoskābi triptofānu, kas saistīta ar miega un garastāvokļa kontroli, bet titara galā nav vairāk

triptofānu kā vistas vai liellopu galā. Zinātnieki min, ka patiesais miegainības iemesls Ziemassvētkos varētu būt pārēšanās un iedzēšana.

5. Mēs izmantojam tikai desmit procentus savu smadzeņu. Šis mīts ir radies 1907. gadā, bet mūsdieni pētījumi liecina, ka neviens no smadzeņu daļām nav pilnībā neaktīva. Arī pētījumi ar pacientiem parāda, ka smadzeņu bojājumi gandrīz jebkurā smadzeņu daļā atstāj noteiktūtu un ilglīcīgu iespaidu uz cilvēka garīgajām, vegetatīvajām un uzvedības spējām.

6. Mati un nagi turpina augt arī pēc nāves. Šī teorija varētu būt nākusi no šausmu stāstiem. Zinātnieki norāda, ka pēc nāves āda izķūst un saraujas, radot iespaidu, ka nagi un mati kļuvuši garāki. Matu un nagu augšanu regulē hormonu sarežģīta savstarpējā kombinācija, kas pēc nāves organismā vairs nenotiek.

7. Mobilo telefona lietošana slimnīcās ir bīstama. Neskatoties uz plaši izplatītām bažām, pētījumos ir konstatēta tikai minimāla mobilo sakaru ieteikme uz medicīnisko aprīkojumu.

LETA

DER ZINĀT

Ak, šie dažādie trauki

Mūsdienās ēdienu gatavošanai parādēto trauku klāsts ir patiešām liels, sākot no parastiem emaljētiem katliniem, līdz nepiedegeošām panām ar teflona pārklājumu vai *brīnum-traukiem*, kuros var gatavot bez taukvielām un ūdens. Virtuvē būtu vēlams samazināt alumīnija trauku izmantošanu, jo, tiem sakarstot, izdalās metāla joni, kas var būt ļoti kaitīgi veselībai. Šajos traukos nedrīkst gatavot skābus produktus, marinādes, kā arī nevajadzēt vārīt pienu.

Nerūsējošā metāla trauki, lai arī izturīgi un ērti, tomēr var izsaukt alergiju, jo to sastāvā ir niķelis. Šādos traukos nav ieteicams gatavot asus un pikantus, kā arī dārzeņu ēdienus.

Ja jūsu virtuvē tiek lietoti emaljētie trauki, varat būt droši, ka, izmantojot tos pa-

reizi, problēmas jūsu veselībai neradīsies. Negatavojiet emaljētos traukos putras un pudiņus — tie ātri piedeg, tā sabojājot trauka sienas, turklāt emaljētos traukus nedrīkst berzt vai tūrīt ar pastām, kurās ir abrazīvās dalīņas.

Gatavojot ēdienu emaljētos traukos, neknoriatiet ēdienu no kausiņa vai karotes, piesitot to pie katla malas, tādējādi tiek bojāta emalja, bet sīkās emaljas dalīņas var nonākt ēdienā.

Emaljētie trauki paredzēti zupu un mariņāžu vārišanai, kā arī dārzeņu sautēšanai un dažādu sacepumu gatavošanai. Ēdienu, kas gatavoti traukos ar nepiedegeošu virsmu, ir ļoti veselīgi. Parasti šos traukus sauc par traukiem ar teflona pārklājumu, lai gan pārklājumam tiek izmantoti dažādi polimēri: tefāls, stalaflons un citi.

Iegādājoties šādus traukus, jāpievērš uzmanība tam, cik biezš ir polimēra pārklājums — jo biezāks, jo ilgāk trauks spēs kvalitatīvi kalpot. Lietojot šādus traukus, jāizmanto tikai koka vai ipašas plastmasas lāpstiņas, lai nesabojātu cepamo vai vārāmo virsmu. Arī mazgājot jābūt uzmanīgiem, lai šo virsmu nesaskrāpētu. Atsevišķiem trauku veidiem polimēra pārklājumam tiek pievienotas arī metāla dalīņas. Šādu pārklājumu var kopt bez ipašas piesardzības, jo tas ir izturīgāks pret berzī un skrāpējumiem.

Arī keramikas trauki ir nekaitīgi, diemžēl tos nevar lietot, gatavojot ēdienu uz atklātas ugurs. Izmantojot jaunu keramikas trauku pirmo reizi, būtu vēlams to piepildīt ar etilēdu un cepeškrāsnī uzkarsēt, lai etiklis uzņem sevi svīna dalīņas, kas varētu būt trauka glazūrā.

SLUDINĀJUMS

LATVENERGO
SADALES TĪKLS

Cienījamie klienti!

Sakārā ar plānotajiem rekonstrukcijas darbiem tiks pārtraukta elektroenerģijas piegāde

**Preiļu rajonā:
Turku pagastā**

7. jūlijā no 9.30 – 17.00

• TP-5565, TP-5658, TP-5550,

TP-5654, TP-5513, TP-5572,

TP-5512, TP-5648, TP-5675,

TP-5553 Velkme, dārzkopība,

Jesalnieki, bērnu dārzs,

darbnīcas, Jaunsilavas,

Daukšes, gateris, Zepi,

Kartupeļu glabātava

Tālrunis uzziņām: 80200404

Atvainojiet, ja rodas neērtības!

Kas jūs šovasar priecē Preiļos?

Inga Miezīte,
studente
no Preiļiem:

— Ir daudz kas skaists, bet prātā vispirms nāk tas, ka man ļoti patik sakoptiba pilsētā, ari, piemēram, skaistās pulku kompozīcijas pie Preiļu rajona padomes. Jauki ir tas, ka beidzot ir pabeigts remonts daudzās pilsētas ielās, ir sataisīti krustojumi, kas tagad ir daudz drošāki gājējiem.

Vita Zelenkova,
jaunā māmiņa:

— Mani bezgala priecē tas, ka Preiļus beidzot sākt sakopt. Ir patīkami staigāt pa izremontētām gājēju ietvēm un braukt pa gludām pilsētas ielām. Iepriecina ari tas, ka Preiļos notiek daudz pasākumu, piemēram, drīz būs pilsētas svētki. Tie notiek katru gadu, un tos noteikti apmeklēšu ari šogad.

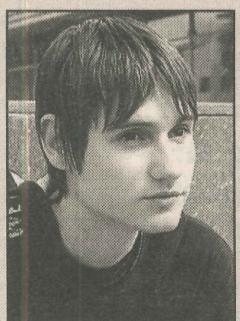
Andrejs Vaskis
no Carnikavas,
strādā ar
kokapstrādes
iekārtām:

— Preiļus nepārziņu ļoti labi, jo pats esmu no Carnikavas, kas atrodas Rīgas rajonā. Bet man patik tas, ka Preiļi ir zaļa pilsēta, te ir ari labi un sirsni gi cilvēki. Preiļu rajonā ir ļoti labas atpūtas iespējas, apkārtēi ir daudz ezeru. Tos tad es ari atbraucu paskatīties. Preiļos ciemojos pie radiniekiem, kā ari kārtoju dažādas darba darišanas.

Lilita Paunīna,
strādā
kokzāģētāvā:

— Uzreiz pat grūti atbildēt... Daudz kas šeit iepriecina, piemēram, pilsētas sakoptiba. Tagad Preiļos ir ļoti daudz ziedu, smuku zaļu mauriņu, jaunu celīnu, cilvēki ari vairāk kopj savas sētas. Tā kā man ir mazbērns, priecājos par to, ka tiek rīkots vairāk pasākumu bērniem nekā agrāk. Tas patiešām iepriecina.

Vadims Maksimovs,
skolnieks no
Preiļiem:

— Priecē pati pilsēta. Taču visvairāk — kultūras un jauniešu pasākumi, ko ari labprāt apmeklēju. Kopumā tie mani apmierina, bet, manuprāt, sariņojumu Preiļos ir par maz. Gribētos gan vairāk interesantu pasākumu, kas veltīti jauniešiem, gan vairāk dažādības kultūras ziņā, lai būtu izvēles iespējas.

I.Mihailova.
Foto: A.Šepsts

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

Dolomīta karjers
«Sīlukalns - 2» PĀRDOD:
dolomīta šķembu maisījumus;
frakcionētās dolomīta šķembas.
Tālr. 26363636.

Z/s «Mazputnēni» piektien, 4. jūlijā, pārdos šķirotus (vistiņas Ls 0,80, gailišus Ls 0,10), nešķirotus dēļējistu un broileru cālus Līvānos 7.30, Rožupē 8.00, Rudzātos 8.20, Prikuļos 8.40, Sutros 9.10, Ančkinos 9.30, Vārkavā 9.50, Vecvārkavā 10.10, Pelēčos 10.40, Ārdavā 11.00, Aglonā 11.30, Rušonā 12.00, Aizkalnē 12.20, Preiļos 12.40, Riebiņos 13.10, Stabulniekos 13.30, Galēnos 13.50. Tālr. 29219051.

SIA AIBI iepērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas, cūkas.
Jaunas, labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219,
4871804, 4871185.

SIA «Kārlis Viens» iepērk
jaunlopus, liellopus un
aitas kautsvarā.
Samaksa tūlitēja.
Tālr. 26468887, 29439739.

Pārdod

1,5 istabu dzīvokli Jaunā ielā, Preiļos. Tālr. 28762349;
AUDI 80 B4 (1994.12., 1,9 TDI, viens saimnieks, atdzīta no Vācijas, 02.04.2007., perfektā tehn. un vizuālā stāvokli). T.29374881;
AUDI A6 (1995.g. izl., viss ekstra, lietie diskī, ziemas riepu komplekts, pilnpiedziņas, steidzami). T.29471784;
AUDI A4 (1,8i, 1995.g. izl., gāze - benzīns, pelēkā metāliskā krāsā, lietie diskī, stereo, TA, teicamā stāvokli). T.26488410;
AUDI A4 (1995.g. izl., 1,9 TDI, signalizācija, imobilaizers, ABS, Air Bag, stūres pastiprinātājs, labā tehn. stāvokli). T.28630859;
AUDI A6 (2,5 TDI, 1997.g. izl., 6 pakāpju ĀK, UNIVERSAL, el. pakete, tikko no Vācijas, 199000 km nobr.). T.26400099, 29242046;
AUDI A6 (2,5, visas ekstras, ādas salons, lietie diskī, QUATTRO). T.29471784;
BMW 318i (1991.g. izl., teicamā tehn. stāvokli). T.26361663;

BMW 318i UNIVERSAL (1996.g. izl., jaunas M+S riepas, signalizācija, piekabes āķis). T.29437910;
BMW 320 (lietie diskī, 17 kondicionieris, ādas salons). T.29964244;
BMW 520i (1997.g. izl., zilā metāliskā krāsā, TA, el., lūka, spoilers, lietie diskī) vai maina. T.29214140;

BMW X5 (3,0 dīzelis, 2002.g. izl., sporta pakete, melnā metāliskā krāsā, televizors, telefons, melna āda, ideālā stāvokli). T.29836116;
FORD ESCORT 1,3 CL (1992.g. izl., tirkīzīla, 3 durvis, recaro sēdekļi, TA līdz 13.08.08.). T.26010031;

FORD GALAXY (2,0 benzīns, 1995.g. izl., tumši zilā krāsā, mazs nobraukums, jauna TA, no Lietuvas, 4400 EUR). T.26540197;
FORD MONDEO (1996.g. izl., 1,8i, 16 v, UNIVERSAL, el. pakete, TA līdz 02.2009., labā tehn. un vizuālā stāvokli, 2300 EUR, no Itālijas). T.28637847;

FORD SCORPIO (1986.g. izl., Ls 270, steidzami). T.28346683;
FORD SCORPIO (2,5 TD, TA līdz 03.09.96.) vai maina pret FORD MONDEO vai citu a/m. T.29107287;

HONDA ACCORD (1986.g. izl., darba kārtībā). T.26152958;

HYUNDAI SANTA-Fe (2003.g. izl., 145000 km, sudraba metāliskā krāsā, 2,0 CRDI, visas ekstras, 11000 EUR). T.29418807;

VIP
VIESĪTES INVESTĪCIJU PARKS

Ražotne „Jodeļos”,
Jēkabpils-Viesītes šosejas 25.km.
Kontakti: 27 039 201, 29 299 291

SERTIFIKĒTS ES

BRUGIS

Akcija līdz 1. augustam.

Ražīga.
Par spīti visam.

Termiņnoguldījums
Ābele

Ražā līdz
8,55%
gadā

* Ipašā procentu likme.
Uzzini vairāk:
tālr. 80 000 100
www.hipo.lv

Hipotēku banka
AR DOMU PAR RĪTDIENU

ISUZU TROPPER (2001.g. izl., dizelis 3,0, pelēkā perlāmutra krāsā, mehāniskā ĀK, TA, kondicionieris, lūka, stereo, viss elektro, teicamā tehn. stāvokli, 12000 EUR). T.27888846;

LEXUS GS 300 (1997.g. izl., zila, visas ekstras, ideālā stāvokli, 7000 EUR). T.26465677;
MAZDA (1985.g. izl., TA līdz novembrim, lēti). T.26248425;

MAZDA 626 (1992.g. izl., TA). T.26152958;
MAZDA 626 (2,0 dīzelis, 1995.g. izl., el. pakete, hečbeiks, daudz ekstru, TA līdz 11.2008., Ls 1350). T.26743821;

MERCEDES (1997.g. izl., 2,5, dīzelis, mehāniskā ĀK, sudraba krāsā). T.29327602;
MERCEDES CLK 320 (SPORT, 1999.g. izl., sudraba krāsā, teicamā stāvokli, no Vācijas, 8 - 12 l/100 km). T.29128101;

MITSUBISHI ECLIPSE (2,0 DOCH (1993.g. izl.), TA, coupe, kruizkontrole, spoilers, ABS, labā tehn. stāvokli, steidzami). T.29826453;

MITSUBISHI LANCER (1994.g. izl., dīzelis, UNIVERSAL, TA līdz 2009.03.). T.26459686;

MITSUBISHI LANCER UNIVERSAL (2,0 D, 1994.g. izl., TA līdz 01.03.2009.). T.26459686;

NISSAN SUNNY (1,4 i, 16 v, 1991.g. izl., TA, hečbeiks, tumši pelēkā metāliskā krāsā, signalizācija, 5 pakāpju ĀK, ekonomiska, stereo BLAUPUNKT, 700 EUR, steidzami). T.26125254;

OPEL CALIBRA (2,0 i, 16 v, 1995.g. izl., TA, mehāniskā ĀK, el. logi, spoguļi, CD, 3000 EUR). T.29374607;

OPEL OMEGA B (2,0 i, 1994.g. izl., sedans, TA līdz 05.2009., ABS, el. spoguļi, el. sēdekļi, lifts, Ls 1050) vai maina pret mazāku un jaunāku auto (ar manu piemaksu). T.26382500;

SUBARU IMPREZA (1998.g. izl., 1,6 i, balta, labā stāvokli, 4x4 pastāvīgā pilnpiedziņa), GAZEL 2705 (1999.g. izl., kravas - pasažieri, 7 sēdvietas, furgona kravnesība - 1200 kg, jauna TA) vai maina pret auto pēc avārijas. T.29295935;

TOYOTA CELICA (2,0 L, 16 V, GTI, 1991.g. izl., oriģinālās komplektācijas, tikko no Šveices, teicamā stāvokli). T.26465677;

TOYOTA CELICA GT (21.04.98., 2,0 i, 16 v, sarkana, tikko no Vācijas, 1400 EUR). T.26169486, 29327734;

VAZ 21063 (1989.11. g. izl., sarkana, labā tehniskā stāvokli, TA, apdrošināta, četras radžotas ziemas riepas ar diskiem un rezerves daļām). T.26444027, 26440919;

VOLVO 460 (1,9 dīzelis, 1995.g. izl., TA līdz 07.08.). T.265777959;

VOLVO 460 GLT (1994.g. izl., zaļā metāliskā krāsā, TA). T.26462074;

Iepazīšanās

Virjetis (51 g.) vēlas satikt sievieti nopietnām attiecībām dzīvei laukos. Tālr. 26656342 (Andris).